

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG, D.D. 29 augustus 2023

Vergaderzaal 1

2. Vaststellen Jaarstukken 2022 - Raadsvoorstel

Voorzitter: de heer Struijk
Raadsgriffier: mevrouw Vermeulen
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Mevr. Boom-Vos (VVD)
Dhr. Damen (PvdA)
Dhr. Van Dam Timmers (CDA)
Dhr. Droog (CU/SGP)
Dhr. Gorter (Op Ons Eiland)
Dhr. Gündogdu (Op Ons Eiland)
Mevr. De Heer (Forum voor Democratie)
Dhr. Katif (Beter voor Dordt)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Dhr. Kolkiliç (DENK)
Dhr. Van der Meer (GroenLinks)
Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)
Dhr. Stolk (VSP)
Dhr. Venderbos-Lambinon (Partij voor de Dieren)
Mevr. Van Vugt-Roose (CDA)
Dhr. Wringer (Beter voor Dordt)

Portefeuillehouder: wethouder P.J. Heijkoop

Ambtelijke ondersteuning: de heer Brouwer

Overige aanwezigen: mevrouw Van Kempen

De voorzitter: Beste mensen, als jullie willen gaan zitten, dan kunnen we bijna op tijd beginnen. André, kan jij de deur nog even dichtdoen? Komt goed. Gewoon even een voorstelrondje zo doen. Beste mensen, ik open deze vergadering met uw welnemen. We gaan het hebben over de jaarrekening. We krijgen een technische briefing. Ik heet u allen als raads- en commissieleden hartelijk welkom. Evenals wethouder Heijkoop, die er namens het college zit. De ambtelijke ondersteuning hebben we mevrouw Jolanda van Kempen. Verder zit ook de heer Brouwer, de stadscontroller hier nog aan tafel. Wat de mensen aan tafel betreft, lijkt het me goed dat we eventjes een voorstelrondje doen. Dan kunnen ook de eventuele kijkers, die ik bij deze ook hartelijk welkom heet, in ieder geval zien wie wie is. Dan ga ik gewoon even linksom. Dan mag ook mijnheer Brouwer dat even doen.

De heer Brouwer: Stefan Brouwer, stadscontroller.

Mevrouw Van Kempen: Jolanda van Kempen, coördinator jaarrekening.

Mevrouw Koene: Irene Koene, Gewoon Dordt.

De heer Stam: Marco Stam, Fractie van Waardhuizen.

Mevrouw Boom-Vos: Karin Boom, Dordtse VVD.

De heer Van der Meer: Frans Bauke van der Meer, GroenLinks.

De heer Damen: Leo Damen, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Franciske van Vugt, CDA Dordrecht.

De heer Venderbos-Lambinon: Cees Venderbos, Partij voor de Dieren.

De heer Wringer: Jan-Willem Wringer, Beter voor Dordt.

De heer Droog: André Droog, ChristenUnie/SGP.

De heer Kolkiliç: Masum Kolkiliç.

Mevrouw De Heer: Betsy de Heer, Forum voor Democratie.

De heer Stolk: Leo Stolk, VSP Dordrecht.

De heer Katif: Jacques Katif, Beter voor Dordt.

Mevrouw Vermeulen: Laurette Vermeulen, commissiegriffier.

De voorzitter: Mijn naam is Leen Struijk en ik ben vandaag de voorzitter. Ik zie daar ook nog een paar mensen, als die meedoen, mijnheer Gündogdu.

De heer Gorter: Wouter Gorter, Op Ons Eiland.

De heer Gündogdu: Aydin Gündogdu, Op Ons Eiland.

De voorzitter: De rest is toeschouwer, zo te zien. Ik word erop geattendeerd dat accountant ook aanwezig is. Wel de accountant, maar niet de verklaring, maar dat weet u allemaal. Misschien hadden we het liever andersom gehad, maar niets ten nadele van u. Beste mensen, waarom zitten we hier? We krijgen vandaag informatie en u kunt vragen gaan stellen over de jaarrekening, zowel over de inhoud als over het proces. U wordt meegenomen in de vraag over hoe je de jaarrekening precies kan lezen en wat voor bijzonderheden er zijn. Zojuist heeft de Auditcommissie hier ook over vergaderd. De stukken in deze bijlage zijn nog niet definitief. Het hoe en waarom heeft u allemaal kunnen lezen in het wethoudersmemo en ook in het epistel van de provincie. Daar stond bijvoorbeeld ook in waarom die verklaring en dergelijke er nog niet is.

Het is een beetje anders dan andere jaren. Maar we gaan evengoed ernaar kijken en ons bij laten praten over het hoe en wat. Daarvoor ga ik het woord geven aan mevrouw Van Kempen, denk ik.

Mevrouw Van Kempen: Dank je wel. Sowieso fijn om te zien dat er brede interesse is in deze technische briefing van de jaarstukken. Dank je wel. De eerste sheet, om even mee te beginnen. Over welk product hebben we het nu? Hoe zit dat in relatie tot de andere producten van de P&C-cyclus? Zoals bekend, de eerste bestuursrapportage en de Kadernota heeft al plaatsgevonden in de raad van juli. De begroting 2024 zal plaatsvinden in de raad van november, zoals ook de tweede bestuursrapportage. Zoals afgesproken zullen die tegelijkertijd behandeld gaan worden. De jaarrekening, normaal wordt die behandeld in de raad van juni of in juli, maar nu wordt het dit jaar september. Onder nog een schemaatje, wat denk ik bij veel mensen wel bekend is. Hier wordt wel gesproken over Voorjaarsnota. Wij noemen dat Kadernota. Maar om dat een beetje een beeld te geven van, hoe werkt het dan in die P&C-cyclus. Zijn er tussentijds vragen, wat mij betreft kunnen die ook gewoon tussentijds gesteld worden. Wat is nu dan de rol van het college en de raad. Uiteraard vanuit de raad de kaderstellende functie en het college ten aanzien van de uitvoering. Maar we hebben ook controlerende taken. Dat geldt niet alleen voor de accountant. Ook een stukje het recht van de enquête voor de Rekenkamer. Dat zijn een beetje de rollen zoals die ook voor deze processen van toepassing zijn. Om een beetje een beeld daarbij te geven. Wat is nu dan de stand van zaken van de jaarstukken? In de eerste plaats wil ik even aangeven dat er vanuit de organisatie enorm hard wordt gewerkt. Er veel inspanning wordt gepleegd om de stukken toch nog op tijd of in ieder geval voor 19 september aan te leveren. De accountant heeft ons vandaag geïnformeerd over de strekking van het accountsverslag. Dat is zojuist in de Auditcommissie aan de orde geweest. In principe gaan we er nog steeds vanuit dat de stukken op 8 september door de accountant worden aangeleverd, het accountantsverslag. Dat voldoet nog steeds aan wat er ook in de wethoudersmemo is gecommuniceerd. De jaarstukken 2022 is inclusie het accountantsverslag die op 8 september dan komt. Die wordt dan aan de raad aangeboden op de 8^e september. De controleverklaring volgt later, maar wel voor vaststelling door de raad. Al met al, op 19 september zijn de jaarstukken ter bespreking in de raad en de accountantsverklaring en de controleverklaring zitten erbij. Even nog voor de duidelijkheid. De informatie van de jaarstukken van de website is nu de basis die ik heb gebruikt in deze presentatie. Ondertussen zijn er natuurlijk al wel wat aanpassingen geweest, maar ik heb me nu even toch gebaseerd op de stukken zoals die in het college zijn vastgesteld van 30 mei, om ook niet onnodig onduidelijkheid te krijgen over de getallen en de cijfers zoals die voor de jaarstukken 2022 relevant zijn. Wat zijn nu dan de aanpassingen per heden? Momenteel zitten we niet op een voordeel van 36 miljoen, maar op een voordeel van 37,7 miljoen. Dat is echt puur financieel. In het jaarverslagdeel zijn er eigenlijk geen wijzigingen geweest. Ook misschien qua referentie naar de Auditcommissie van zojuist, dat betekent ook dat de stukken die eerder zijn gedeeld eigenlijk nagenoeg voor 99 procent gelijk zijn aan de stukken zoals die straks gerapporteerd gaan worden, met een aantal kleine financiële afwijkingen. De financiële mutaties, zoals die er nu inzitten, zijn eigenlijk nagenoeg te wijten aan één grote nagekomen post, op basis van een definitieve uitkomst van de verbonden partijen.

Ook hebben er nog enkele mutaties plaatsgevonden in de balans, maar die leiden tot op heden nog niet tot een effect op de ratio's.

De voorzitter: Ik zie een vraag van mijnheer Stam.

De heer Stam: Voorzitter, dank u wel. Een beetje vraag. Hij staat er al bij paragraaf verbonden partijen. In dit stuk staat nu GR Sociaal. Maar we hebben nog een Dienst Gezondheid & Jeugd. We hebben nog een Veiligheidsregio, Omgevingsdienst. Zijn die cijfers ook verwerkt en bekend?

Mevrouw Van Kempen: Ja, omdat natuurlijk het proces vrij lang duurde, hebben we uiteindelijk ook de definitieve cijfers mee kunnen nemen van de verbonden partijen. Daar zijn nog aanpassingen voor geweest.

De voorzitter: Gaat u verder met uw verhaal.

Mevrouw Van Kempen: Als we kijken naar de opbouw van de jaarstukken, kunnen we een splitsing maken in de programmaverantwoording, waar natuurlijk de beleidsverantwoording en de indicatoren inzitten. We hebben een heel aantal paragrafen waarop we verantwoorden en uiteraard de financiële rekening waar zowel de balans en financiële verantwoording en de Sisa-verantwoording inzitten. De Sisa-verantwoording is al wel opgeleverd richting het Rijk. Op 17 juli zijn daarvoor de stukken aangeleverd. Die zijn wel voorlopig plausibel. Dat heeft te maken met het feit dat wij de jaarstukken binnen de raad nog niet hebben vastgesteld en dat er ook nog geen accountantsverslag is. Maar in principe is dat goed verlopen. Wat zijn nu de relevante gebeurtenissen geweest van dit jaar? Ik denk allemaal bekende posten. De Oekraïneopvang, maar ook de start van het politiek akkoord, nasleep van de corona, ook de hoge inflatie. Misschien wel mooi om te melden dat dit eerste jaarrekening is inclusie het SGD. Dat is in die zin ook een mooie mijlpaal. Dan gaan we door naar de grootste verschillen. Wat denk ik met name opvallend is bij de grootste verschillen, is de vrijval van de stelposten vanuit het Gemeentefonds. Dat zijn met name de middelen die komen vanuit de Septembercirculaire. We zijn niet meer in de gelegenheid geweest om die middelen ook in de organisatie weg te zetten, waardoor er een groot overschot is. Zoals bekend is, zijn er ook veel Oekraïne crisis middelen binnengekomen. Ook die zijn niet meer weggezet. Even kijken. Dan hebben we ook nog de Decembercirculaire ontvangen, wat nog tot een groot verschil heeft geleid. Al met al heeft dat natuurlijk tot een heel groot positief resultaat voor 2022 geleid.

De voorzitter: Mijnheer Damen heeft een vraag.

De heer Damen: Dan ben ik meteen nieuwsgierig of dat dan eenmalig is of dat de kans groot is dat zo'n positief resultaat ook volgend jaar zich voordoet?

Mevrouw Van Kempen: Dat weet je natuurlijk nooit aan voorkant. Het is natuurlijk wel zo dat vanuit de komende septembercirculaire we natuurlijk niet zo heel veel wijzigingen met de val van het kabinet verwachten.

Als we kijken naar de middelen voor de Oekraïne middelen, daar zijn de normbedragen ook wel weer op aangepast vanuit het Rijk. Die zijn lager bijgesteld. De kans dat we daar

meer op overhouden, wordt natuurlijk ook wel wat kleiner. Het is natuurlijk altijd lastig om aan de voorkant te bepalen wat de effecten zullen zijn. Maar ik verwacht wel dat in ieder geval het resultaat komend jaar minder zal zijn als dit jaar.

De voorzitter: Nog een vraag van mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank u wel, voorzitter. Het gaat even over de vorige dia. Er werd gezegd dat het mooie mijlpaal is dat het inclusie SGD is. Maar wij weten hier op rij niet wat SGD ook alweer is.

Mevrouw Van Kempen: De Servicegemeente Dordrecht.

De voorzitter: Het zijn altijd goede leerlingen die vragen durven stellen. U mag verder met uw verhaal. Nee, mijnheer Stam heeft nog een vraag.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Als ik zo het lijstje zie. Enerzijds ben ik mezelf rot geschrokken van het positieve saldo, 36 miljoen, zeker ten opzichte van de begroting. Als ik kijk naar die nummer 2, die niet bestede Oekraïne crisis middelen. Daar wordt nu ook een voorstel gedaan om dat in een fonds te stoppen. Maar in mijn gedachtegang was dat een soort cashflow, kasstelsel bijdrage. De kosten van het Rijk en dan weer terugbetalen. Maar nu lijkt het alsof het structurele middelen zijn die we van het Rijk hebben gekregen, die we in een fonds kunnen stoppen en over een X-aantal jaren kunnen besteden. Klopt dat?

De voorzitter: Zegt u het maar.

Mevrouw Van Kempen: We hebben geen terugbetalingsverplichting richting het Rijk voor de overgebleven middelen. We kunnen ze nu toebedelen aan de gemeente Dordrecht en inderdaad vanuit de bestemmingsreserve daar ook plannen voor ontwikkelen.

De voorzitter: Mijnheer Stam heeft een vervolgvraag.

De heer Stam: Zijn dat dan vrij besteedbare middelen? Moeten die dan per se voor dit doel worden besteed of kunnen ze ook breder in onze begroting worden ingezet?

De voorzitter: Daar komt er een antwoord van degene die het weet.

De heer Brouwer: Technisch gezien zijn het vrij besteedbare middelen. Het is een keuze waar je die voor reserveert en niet.

De voorzitter: Ik zie een vraag van mijnheer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Even kijkend naar de verschillen. Ik kan me nog herinneren dat we vorig jaar op basis van de Europese Unie richtlijnen onze afspraken rondom energieleverantie vanuit Gazprom hebben opgezegd.

Dat zou ons meerdere miljoen euro's kosten, had ik me laten vertellen. Komt dat hier nog in terug? Want ik meen dat hij in 2022 is ingegaan.

De voorzitter: Mevrouw Van Kempen.

Mevrouw Van Kempen: Er is nog geen definitieve besluitvorming over. We weten eigenlijk al wel zeker dat we daar inderdaad een bijdrage voor gaan ontvangen, maar het bedrag is nog niet helemaal helder en wanneer we precies de middelen ontvangen, is ook nog niet helemaal duidelijk. Dat konden we nog niet betrekken bij de jaarrekening 2022.

De voorzitter: Ik zie geen vragen meer. Gaat u verder met uw verhaal.

Mevrouw Van Kempen: Dan gaan we door naar het weerstandsvermogen en de ratio. Die is nog 1,2. Als we hem vergelijken met de ratio van vorig jaar bij de jaarstukken, dan is dat toch wel een behoorlijke verlaging. Dat heeft ook te maken met de risico's die zijn toegenomen. Op het moment dat de risico's toenemen, heeft dat natuurlijk ook invloed op de ratio. De belangrijkste risico's waarvoor een stijging zit, is voor de jeugdhulp, de cybercriminaliteit en de GBD, vanwege verwachte toename van de WOZ-waarde van no cure no pay bureaus. Voorgestelde budgetoverhevelingen. De budgetoverhevelingen zijn dit jaar wat strakker georganiseerd. We hebben ook als organisatie een beslisboom opgesteld, zodat we daar wat kritischer naar kijken. In voorgaand jaar werd voor het jaarrekeningproces al een raadsvoorstel opgesteld waarin de budgetten zouden worden overgeheveld. Dit jaar heb ik gezegd, we gaan dat betrekken bij het jaarrekening verhaal. Op die manier hebben we de dit jaar ook invulling aan gegeven. Dat is mede als uitvloeisel van de nieuwe financiële verordening. In de bijlage van de stukken die verzonden zijn, zit ook de bijlage voor de budgetoverheveling. We middelen budgetten over waarvan activiteiten die dit jaar niet meer gepland konden worden en die we toch nog willen realiseren in het begrotingsjaar 2023 om ze over te hevelen naar na dat jaar. Dan komen we tot het voorstel tot resultaatbestemming. Er zitten dan de voorstellen tot budgetoverheveling, waar ik net op doelde. Daar zitten ook een toevoeging aan die bestemmingsreserve, waar net ook al een vraag over gesteld werd voor de middelen omtrent de crisis Oekraïne. Er is een toevoeging aan de algemene reserve van het groenbedrijf van 15 miljoen. Er is een toevoeging aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve voor havens en baggeren. Is dat wel echt een technische verschuiving, omdat dat eerst een voorziening was waarvoor de accountant heeft aangegeven dat we eigenlijk niet voldoen aan de criteria voor die voorziening. Daarom dat het nu is overgezet naar een reserve. Het laatste verhaal, de toevoeging en reserve afschrijving is ook een technische constructie. Uiteindelijk krijgen we dan een toevoeging aan het saldo van de algemene reserve stad van 4,6 miljoen.

De voorzitter: Mijnheer Damen.

De heer Damen: Wat is het principiële verschil tussen een voorziening en een reserve?

De voorzitter: Daar heeft u vast wel een antwoord op.

Mevrouw Van Kempen: Een reserve heeft betrekking op eigen middelen en een voorziening heeft betrekking op vreemd vermogen. Middelen die gekoppeld zijn aan derden.

De voorzitter: Begrijpt u het, mijnheer Damen?

De heer Damen: Nee. Want het gaat om gemeentelijke middelen en die zijn gekoppeld aan derden. Betekent dat dat die derden dan voorwaarden hebben gesteld aan de besteding van die middelen?

De voorzitter: Hij staat nog aan.

Mevrouw Van Kempen: Het gaat erom van, welke afspraken er zijn gemaakt van hoe je die middelen ook weer gaat besteden. Vanuit de reserve ben je vrij om die middelen te besteden. Vanuit de voorzieningen liggen daar plannen aan ten grondslag en afspraken aan ten grondslag hoe je die middelen moet gaan besteden.

De voorzitter: Gaat u verder.

Mevrouw Van Kempen: Het vervolg op het proces van de jaarstukken. Op 5 september is de vaststelling in het college. 8 september is het concept, maar ook meteen het accountantsverslag beschikbaar. Dat gaat heel snel, in één dag. Vervolgens worden ze aangeleverd richting de raad, de stukken inclusie het accountantsverslag. Op 12 september is de behandeling nog in het college van het verslag. Op 19 september, waar we natuurlijk met zijn allen naar streven, is de besluitvorming in de raad.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Voorzitter, ik vraag me even af wanneer we dat dan in de commissie bespreken. Nee, dat is college.

De voorzitter: Maar het college is 's middags, mevrouw Koene, of 's morgens. Dan zou het 's avonds nog in de commissie kunnen.

Mevrouw Koene: 5 september?

De voorzitter: 12 september.

Mevrouw Koene: 12 september?

De voorzitter: Ja.

Mevrouw Koene: Gaan we toch niet doen?

De voorzitter: Daar gaan wij over met zijn allen en u niet alleen.

Mevrouw Koene: Precies.

De voorzitter: Mijnheer Van der Meer.

De heer Van der Meer: Even voor alle helderheid. Die besluitvorming in de raad, er even van uitgaande dat dat 19 september gebeurt, die gaat over het vaststellen van de jaarstukken, maar ook over de resultaatbestemming? Is dat correct?

Mevrouw Van Kempen: Ja, klopt.

De voorzitter: Mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Ik begrijp mevrouw Koene haar reactie van, dat gaan we toch niet doen? Ik denk wel dat ook de gevolgen... 19 september is de laatste besluitdatum die wij als raad kunnen doen om op tijd nog aan te leveren bij de provincie. Als wij dat niet doen, dan verzaken wij als gemeente bij de provincie. Dat is iets wat wij als Dordtse VVD zoveel mogelijk willen voorkomen. Ik snap wel de reactie van, dit is niet een normaal proces. We zouden normaal hier in meegenomen moeten worden en als raad een langere tijdsspanne hebben. Dat hebben we niet. Dat is gewoon simpel. Daar zijn we meegenomen al voor de vakantie. Wij hebben zelf zoiets, het getuigt niet van klasse, het getuigt niet van.. Daar zijn allerlei oordelen voor. Wijzelf denken van, laten wij als raad toch de moeite nemen op 12 september, met heel weinig tijd, kijken of dat we daar een oordeel over kunnen vormen om een besluit op 19 september te hebben. Dat heeft toch meer prioriteit. Als we het uitstellen, dan hebben we als gemeente meer problemen dan een raad die weinig tijd heeft.

De voorzitter: Mevrouw Koene en daarna mijnheer Damen.

Mevrouw Koene: Voorzitter, zonder echt inhoudelijk op elkaar in te gaan zitten hakken. Ik snap het. Ik bedoel, uiteindelijk gaat dat natuurlijk ook zo gebeuren. Maar wij verzaken richting de provincie, omdat het college richting de raad heeft verzaakt. Dat wil ik dan toch nog wel een keer gewoon extra genoemd hebben. Want ik bedoel, we krijgen het wel een beetje ergens doorheen geduwd.

De voorzitter: We hebben het allemaal gehoord. Mijnheer Damen.

De heer Damen: Mijn vraag is, wat voor narigheid er op ons afkomt als we verzaken? Want ik heb niet zo'n probleem op zich met verzaken.

De voorzitter: Heeft u daar antwoord op?

De heer Brouwer: We krijgen dan misschien de provincie op bezoek. We hebben al een bevestiging van uitstel brief gehad waarin ze aangeven dit jaar is goed, maar doe dit nooit meer. Dat is ook onze lijn. Maar het kan betekenen dat je preventief toezicht krijgt en dan gaat ieder besluit wat wij willen nemen, wat afwijkt op de begroting, eerst via de provincie. Dat moet je ook niet echt willen, denk ik.

De voorzitter: Mijnheer Stam en daarna mijnheer Van Dam.

De heer Stam: Voorzitter, dit antwoord schrik ik wel een beetje van, want volgens mij zit er altijd nog een escape op bij de provincie. Je komt pas onder preventief toezicht als je geen sluitende begroting aanlevert, volgens mij. Dan moet je dat ook nog op meerjarenperspectief doen. Maar daarom heb ik ook in de Auditcommissie, voor degene die niet mee waren, gezegd van, die twaalf stemmen, die beoordeling, laten we dat dan in de gemeenteraad doen, want dan heb je een breder perspectief. Maar stel dat er partijen zijn die zeggen, wij willen dat niet, we willen dat later doen, die straf van de provincie valt wel mee hoor. Want de provincie wil één ding niet en dat is werken en ons onder preventief toezicht zetten. Die gaan er alles aan doen om ons dan toch nog voor 31 december die mogelijkheid bestaat om die begroting in te laten dienen. Waarmee ik

niet wil zeggen dat we dat moeten doen. Maar evenals wat ik in de Auditcommissie heb gezegd, zitten we nu in een bijzonder jaar. Bijzonder in de organisatie late stukken. We moeten wel vertrouwen hebben in de organisatie en het college en in de accountantsrapportage dat dat goedkomt. Ik wil dat best wel steunen. Anderzijds heb ik nog wel een vraag over die 9,4 miljoen, want daar heb ik wel moeite mee dat die nu al in een bestemmingsreserve wordt gestopt. Ik zou er eigenlijk voor willen pleiten om daarop aan te geven van, 9,4 miljoen hebben we eigenlijk vrij besteedbaar. Laten we daar eerst een voorstel van maken van hoe we dat denken te gaan besteden. Of daar een deel voor zit in ontheemden. Want in het raadsvoorstel staat puur ontheemden. Daar schoot ik wel een beetje van in de stress en witte vlekken in mijn nek, omdat we ook met asielzoekers hebben gezegd van, dat wordt allemaal vergoed door het Rijk. Dat is een 100 in, 100 out. Nu zag ik opeens 9,4 miljoen. Ik zie nu in de presentatie staan dat het ook betrekking heeft op Oekraïense mensen. Dat begrijp ik ook nog wel. Maar ik wil wel dan eerst een bredere discussie in de gemeenteraad hebben hoe wij die totaliteit van die 9,4 miljoen dan willen gaan verdelen.

De voorzitter: Dat was een heel verhaal. U wil nog antwoord op al die opmerkingen?

De heer Stam: Volgens mij heb ik lesgegeven.

De voorzitter: Dat idee had ik ook een beetje. Ik ben ook blij dat u connecties bij de provincie heeft. Mevrouw Van Vugt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Ik sluit me graag aan bij wat mevrouw Boom net zei. We hebben veertien dagen tijd om dan echt nog na te denken voor wat we er echt over vinden, want de jaarstukken liggen er gewoon op 5 september. Dat wil ik toch ook namens het CDA hier wel even inbrengen.

De voorzitter: Dat is helder. Mijnheer Van Dam, u had nog een vraag?

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter, toch heel even een korte opmerking over de discussie. Want wat ik ingewikkeld vind, we hebben het hier vorige week best wel over gehad in de Agendacommissie. Daar was alle ruimte om ook de input daarvoor te leveren. Dat heeft eigenlijk geen fractie gedaan. Ik vind het wel ingewikkeld dat dan de discussie over een bepaalde planning hier weer opnieuw gevoerd wordt.

De voorzitter: Waarvan akte. Dank u wel. Mijnheer Katif, u heeft ook nog iets.

De heer Katif: Ik heb de neiging om te reageren op de heer Van Dam, maar dat is niet de bedoeling. De bedoeling is dat er een technische sessie is. Wij proberen gewoon te kijken, verhelderende vragen naar de ambtelijke ondersteuning. Dat is het. Iedereen mag vragen wat hij wil. Als je het mag herhalen twee keer, doe het dan vier keer. Is je goed recht.

De voorzitter: Helemaal goed. Zijn er nog die vragen hebben? Niemand? Mijnheer Stam, vooruit.

De heer Stam: Dan toch even naar aanleiding van mijn vraag zojuist. Vraag ik toch wel aan de collega's in de raad hoe ze aankijken tegen die 9,4 miljoen en of ze dat breder willen bediscussiëren of daarachter een bestemmingsreserve staat?

De voorzitter: Dat gaan we nu niet doen, want dat is politiek en dit is een technische briefing. Dat doen op een ander moment, als daar behoefte aan is. Mijnheer de wethouder, u mag altijd.

De heer Heijkoop: Er is net kundig toegelicht hoe dat zit met het jaarrekeningdeel en ook het forse overschot op de Oekraïne gelden. De normbedragen worden aangepast. Dat financiële feest gaan we niet opnieuw beleven. Het uitgangspunt dat de heer Stam benoemt rondom ontheemden en de komst van een azc, die staan vierkant overeind. Het is absoluut niet de bedoeling, dat heb ik ook zo in het college besproken, hebben we ook zo besloten, dat deze reserve wordt aangewend om tekorten op de komst van een azc aan te vullen. Dat gaan we gewoon niet doen. Sterker nog, uitgangspunt is budgetneutraal. We hebben zelfs de formulering gekozen tenminste budgetneutraal. Want ik ga er eigenlijk gewoon vanuit dat we daar hele goede afspraken met het COA over kunnen maken. Die gesprekken lopen goed. Maar daar weet collega Van Benschop meer over. Wat wel zo is, is dat we deze reserve hebben aangelegd omdat het kan zijn dat je op andere plekken in de stad misschien wat extra's wilt doen wat niet direct met het azc te maken heeft, maar wel met de opvang van ontheemden. Misschien op het gebied van ontsluiting op bepaalde plekken of bepaalde flankerende maatregelen zou willen nemen, dan zou het kunnen dat je die reserve daarvoor dan gebruikt. In die zin is het voorstel om hem herkenbaar te maken dat je er een beroep op kunt doen. Voor de rest is het prima om daar nog het debat over te voeren in de raad, want het staat aan uw raad uiteindelijk vrij hoe je met die 36, 37 miljoen omgaat en hoe je die gaat bestemmen. Maar dit is een beetje de achtergrond van de afweging. Ik wilde de onrust rondom de vraag van de heer Stam wegnemen. Zeker de witte vlekken. Ik hoop dat ze met deze toelichting ook weer wegtrekken.

De voorzitter: Dank voor de toelichting, wethouder.

De heer Stam: Mag ik reageren?

De voorzitter: Mijnheer Stam reageert nog even en dan ga ik denk ik dit onderwerp afronden.

De heer Stam: De onrust is nog niet helemaal weggenomen. Waar zit hem dat in? We hebben inmiddels ook vragen gesteld over de komst van een azc. We hebben ook informatie dat het COA eigenlijk niet over zoveel middelen beschikt en dat die dwangwet, die gebruikt is om het azc hier te vestigen, dat die middelen daar ook gekort worden. Vandaar onze bezorgdheid van, hoe gaan we daarmee om? Wat gaat dat ons als gemeente kosten? Niet dat we geen azc willen of iets gelijks, maar we willen gewoon een helder, transparant verhaal rondom die financiën.

De voorzitter: Maar daar gaan we het hier verder niet over hebben, denk ik.

De heer Heijkoop: Voorzitter, vanuit het college begrijpen we die vragen en begrijpen we ook vragen met betrekking tot alle ontwikkelingen in Den Haag. Een kabinet dat gevallen

is en dergelijke. We zullen de vraag in alle zorgvuldigheid ook beantwoorden en daarover met uw in gesprek gaan. Primair collega Van Benschop, maar ook andere wethouders waar het hun dossier aangaat. We hebben sowieso een collectieve verantwoordelijkheid. Maar die vragen begrijpen we. Daarover gaan we met elkaar in gesprek.

De voorzitter: Ik dank u voor die toelichting, want een technische briefing over de jaarrekening is niet het moment denk ik om het over een azc te gaan hebben. Mijnheer Damen.

De heer Damen: Mijn vraag is in reactie op wat er net gezegd is van, wordt die bestemming van ontheemden dan voor de commissievergadering wat preciezer beschreven?

De voorzitter: Laatste, denk ik.

De heer Heijkoop: Voorzitter, het is inderdaad een technische sessie. In die zin ook een redelijk technisch antwoord. Het is een reserve. In die zin moeten we het ook niet te spannend maken. We hebben gemeend van, deze middelen houden we over rondom de opvang van Oekraïners. We zitten in een geopolitieke wereldwijde crisis, waar het gaat over vluchtelingen en ontheemden. We weten gewoon nog heel veel niet. We weten ook nog niet precies wat er op ons afkomt. Daarom hebben we gemeend van, laten we dan deze middelen herkenbaar even opzijzetten. Mochten we in de toekomst voor uitdagingen gesteld worden waar ook financiën mee gepaard zijn, dan hebben we in ieder geval een herkenbare reserve waar we een beroep op zouden kunnen doen. Waaraan u zou kunnen denken bijvoorbeeld? Stel dat je komt tot de realisatie van een azc, maar voor de buurt is er nog iets nodig, bijvoorbeeld het veilig maken van een fietspad. Wat je eigenlijk niet kan zeggen van, dat gaat over dat azc, maar je wil er misschien wel wat kosten maken. Dan zou het kunnen dat je daar een beroep op doet vanuit zo'n reserve. Waarbij overigens, dat hebben we ook eerder in de raad gedeeld, altijd het uitgangspunt is dat je nagenoeg eigenlijk alle kosten direct en indirect met het COA verrekent. Die gesprekken lopen. Die inhoud kunnen we hier niet bespreken.

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat we ongeveer kunnen gaan afronden. Er is op 12 september rekening gehouden met eventueel een oordeelsvormende commissievergadering. Maar de vraag is of jullie dat nog willen. Wie wil er dan nog een oordeelsvormende vergadering? Zo ja, dan is het wel prettig als je ook nog politieke vragen of zo erbij hebt. Laten we eerst dit afronden. Dan mag u daarna nog als uitsmijter de technische vraag stellen. Ik zie weinig vingers. Ik stel vast dat we geen oordeelsvormende commissievergadering meer krijgen, maar dat we... Ik zie niemand reageren. Of u bent nog aan het nadenken. Dan geef ik daar nog even. Mevrouw Boom.

Mevrouw Boom-Vos: Voorzitter, er wordt niet zo snel gereageerd, denk ik, omdat we ook vooral in twijfel zijn. Qua oordeel denk ik niet dat wij veel kunnen veranderen aan een jaarrekening zelf, maar ik denk dat wij wel voor een oordeelsvormende sessie willen gaan. Vooral ook met de politieke vraag, hoe gaan wij volgend jaar voorkomen dat we in eenzelfde tijdstraject komen dan dit jaar.

De voorzitter: Dat is in ieder geval alvast één vraag en ook één partij die zo'n oordeelsvormende vergadering wil. Ik zie mijnheer Van der Meer knikken. Mijnheer Damen, u knikt ook? Uw vraag komt hoor. Dat weet ik.

De heer Damen: Ik wil daar op zich ook nog wel de vraag aan koppelen, wat de raad vindt van de resultaatbestemming die er ligt.

De voorzitter: Genoteerd? Helemaal goed. Mijnheer Katif.

De heer Katif: Ik zal het heel kort houden. Ik sluit me volledig aan bij wat mevrouw Boom zei net.

De voorzitter: Prima. We hebben in ieder geval voldoende steun. Er komt op 12 september een oordeelsvormende vergadering. Mochten mensen nog meer ideeën hebben over vragen, kunnen die altijd nog aangeleverd worden. Mijnheer Damen, u mocht nog een technische vraag stellen.

De heer Damen: Als ik het goed begrepen heb, gaan die jaarstukken niet alleen over of het financieel allemaal klopt, maar ook over de resultaten die behaald zijn. Daar hebben wij nog een hele serie vragen over. Wij zijn blij dat we die dan 12 september mogen stellen.

De voorzitter: Ik denk dat u niet tot 12 september moet wachten, maar die zou ik gewoon via de griffie gaan stellen. Mevrouw Vermeulen gaat na...

De heer Damen: Formeel zijn het politieke vragen.

De voorzitter: Maar u had het eerst over technisch, maar de politieke zou ik dan opsparen, maar de technische moet u zeker stellen. Mevrouw Vermeulen heeft nog een aanvullen.

Mevrouw Vermeulen: Er was al een eerdere vragenronde. Daar zit ook wat antwoorden bij. Die worden nog aan het dossier dan toegevoegd, voor volgende keer. Ik denk dat het anders zaak is om alle vragen die hier nog zijn zo snel mogelijk in te sturen, als het een hele rits is, want er is geen extra vragenronde voorzien.

De voorzitter: Helder. Mijnheer Heijkoop heeft nog een opmerking.

De heer Heijkoop: Voorzitter, even naar aanleiding van de opmerking van de heer Damen. Ik vind het alleen maar heel mooi als de jaarstukken de aandacht krijgen die het verdienen. In de afgelopen vijf jaar was het heel vaak dat de raad wat minder interesse had en dat het vooral ging over de Kadernota. Was ook natuurlijk omdat het tegelijkertijd plaatsvond. Nu zie je dat dat anders gaat. Dat is eigenlijk alleen maar goed. Waarbij ik dan wel even mee wil geven, de jaarstukken gaan inderdaad gewoon over, wat hebben we gepresteerd als gemeente over het jaar op al die beleidsdomeinen? Het is heel goed om daar met elkaar politiek over te spreken. We hebben ook allemaal verschillende portefeuillehouders in het college. Het zou heel waardevol zijn als we een beetje weten

welke thema's u wil bespreken, zodat ook wij vanuit het college met de wethouders aan tafel kunnen zitten die het debat kunnen voeren. Want anders zou het zo kunnen zijn, stel dat u heel veel vragen heeft over de prestatie op openbare ruimte of verkeer en ik zit er als wethouder financiën, dan ga ik uw vragen geen recht doen. Dan weten we dat. Het is eigenlijk ook een vraag aan de griffie of enigszins in de agendering dat we daar rekening mee kunnen houden, dat ook vanuit het college daar voor een goede vertegenwoordiging kunnen zorgen.

De voorzitter: Des te belangrijker dat die vragen tijdig naar de griffie gestuurd worden. Mijnheer dames.

De voorzitter: Ik kan mij ook voorstellen dat waar het gaat om de verantwoording van wat er gepresteerd is door de gemeente dat je dan zegt van, dat tillen we over de vaststelling van de jaarstukken heen en we weiden daar een aparte commissievergadering aan.

De voorzitter: Dat vind ik niet zo'n hele schone oplossing, eerlijk gezegd. Ik denk niet dat de jaarrekening daar het ding voor is. Niemand meer die wat heeft te zeggen? Dan dank ik u allen voor uw inbreng en sluit ik de vergadering.

3. Vragenhalftuur

Plaatsvervangend voorzitter: de heer Van der Kruijff
Raadsgriffier: mevrouw Wepster
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:
Dhr. Burakçin (GroenLinks)
Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)
Dhr. De Heer (CU/SGP)
Mevr. Stolk (VSP)
Mevr. Van Vugt-Roose (CDA)

Portefeuillehouders: wethouder M. Burggraaf, wethouder R. van der Linden, wethouder P. Heijkoop, wethouder T. de Jonge, wethouder M. Merx

De voorzitter: Ik wacht nog even tot het precies zeven uur is op mijn klok. Maar ik denk, ik ga van tevoren maar alvast bellen, zodat iedereen klaar zit. We hebben veel vragen en we hebben echt maar een halfuurtje. Bij mij is het nu precies zeven uur. Welkom allemaal bij het eerste vragenhalfuurtje na dit reces. We hadden vandaag twaalf vragen in totaal. Dat is lastig om die allemaal te behandelen. Samen met plaatsvervangend voorzitter de heer Van der Kruijff hebben we helaas een keuze moeten maken van vragen die nu aan de orde kunnen komen. De overige vragen kunnen natuurlijk altijd op een andere manier nog onder de aandacht worden gebracht, bijvoorbeeld artikel 40-vragen of technische vragen. We vinden het beiden echt jammer dat alle vragen niet aan de orde kunnen komen, maar aan de andere kant is het natuurlijk wel mooi dat we zo kunnen zien dat het vragenhalfuurtje in ieder geval leeft hier in deze raad. Er kunnen vanavond zes vragen aan de orde komen. Ik wil eigenlijk snel naar de eerste vraag gaan. Ik hoop dat iedereen de vraag kort samengevat kan toelichten, zodat we snel naar de

reactie vanuit het college kunnen komen. De eerste vraag heeft betrekking op het reclamebeleid. Die is ingediend door de ChristenUnie/SGP. De heer De Heer kan de vraag kort toelichten. Gaat uw gang.

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Net voor de zomer kregen we de melding dat er met regelmaat direct voor de deur van het Yuverta mbo alcoholreclames in deabri's zichtbaar waren. Afgelopen week werd het duidelijk dat dit niet alleen op die locatie een misser is, want ook op het Leerpark waar meerdere alcoholreclames te vinden in deabri's, waaronder één recht voor het Marnix. Een aantal vragen aan de wethouder. Is de wethouder op de hoogte dat er in Dordrecht alcoholreclames inabri's zichtbaar zijn recht tegenover scholen van minderjarige kinderen? Twee. Is de wethouder zich bewust dat dit in strijd is met de Reclame Code Commissie, die ook geldt in de gemeente Dordrecht? Drie. Is de wethouder het met ons eens dat het, zelfs los van de wet- en regelgeving, ongewenst is om alcoholreclames direct voor scholen te plaatsen? Vier. Wat kan de wethouder doen om ervoor te zorgen dat Qbuzz, die verantwoordelijk is van de exploitatie van reclame in deabri's, hier direct mee stopt en ook dat dit gehandhaafd wordt? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor de toelichting. Wie van het college mag ik het woord geven? De heer Merx, gaat uw gang.

De heer Merx: Dank je wel, voorzitter. We zijn nu in ieder geval op de hoogte van het feit dat dit plaatsvindt. Zijn we ook helemaal niet gelukkig mee. De Reclame Code Commissie heeft samen, het is een zelfregulerend orgaan, met de branche bepaalde afspraken gemaakt. Het is overigens ook zelfregulering. Maar die regels hebben we opgenomen in ons reclamebeleid. Die regels hebben we ook meegenomen in de contracten die we sluiten met degene die dieabri's ophangen. Is in dit geval overigens niet Qbuzz, maar Clear Channel. Maar dat doet er niet toe. Dat mag niet. We willen het niet. We treden ook nu op om te voorkomen dat dat nog gebeurt.

We hebben vandaag toevallig gecheckt. Die reclames daar zijn in ieder geval weg. We hebben ze aangesproken op het feit dat dat gewoon niet mag, niet kan en dat weten ze ook, want dat staat in de overeenkomst. Even kijken. U zegt, voor het zomerreces hebben we dat gezien. Ik sluit niet uit dat het nog een keer gebeurt. Vergissen is menselijk, maar niet fijn, in dit geval in ieder geval. Mocht iemand dat zien, meld het alsjeblieft meteen en wacht niet te lang daarmee. Want al die dagen dat die reclame dat hangt zijn dagen te veel.

De voorzitter: Dank voor het antwoord. De heer De Heer, voldoende of?

De heer De Heer: Korte vervolgvraag. Toch ook een beetje over de handhaving. Is het dan dat we vooral moeten gaan handhaven door inwoners te vragen om dit te melden of zijn er ook andere manieren dat de gemeente hier proactief de komende tijd wat meer bovenop gaat zitten, omdat tegelijkertijd de zorg leeft ook van, hoelang gebeurt dit eigenlijk al?

De voorzitter: De heer Merx kort nog.

De heer Merx: We hebben de exploitant hier gewoon op aangesproken. Dat is degene die in de eerste plaats verantwoordelijk is. We kunnen niet handhaven in de zin van bestuurlijke boetes of dat soort zaken. We hebben gewoon een privaatrechtelijke overeenkomst. Als deze aanbieder daar te vaak en te veel de hand mee licht, dan houdt het op een gegeven moment gewoon op. Dan gaan we het gunnen aan iemand anders. Dat is de handhaving, tussen aanhalingstekens, die we kunnen doen. Antwoord op de tweede vraag is, dank voor deze vragen ook. Ook onze mensen zullen wat nauwer letten op bij scholen of er toevallig zo'n reclame hangt. Maar we gaan er niet een apart team opzetten of zo. Maar als we er voorbijkomen en we zien het, moeten we gelijk optreden.

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk voldoende reactie? Ja. Gaan we snel naar de tweede vraag. Dat is een vraag van GroenLinks over armoede. De heer Burakçin kan hem kort toelichten.

De heer Burakçin: Voorzitter, dank u wel. Onze vragen gaan inderdaad over toenemende armoede in ons land en in onze stad. Heeft een en ander te maken met het verschenen CPB-rapport dat bepaalde landelijke regelingen binnenkort gaan stoppen. Ik zal het kort houden. Ik ga gelijk door met de vragen, als het college... Tenminste als het kabinet het probleem niet vroegtijdig oplost, kunnen bepaalde problemen ontstaan. Deelt het college deze zorgen? Zo ja, heeft het college een plan voor als de regering niet ingrijpt om dit schrijnende probleem op te lossen? Aan welke maatregelen denkt het college dan? Onze tweede vraag gaat over kinderarmoede. Als er armoede speelt, worden kinderen altijd natuurlijk in meegezogen. Nu dat de scholen weer zijn begonnen, maken we ons toch zorgen over de kinderen die mogelijk niet voorzien worden van bepaalde spullen. Wij hebben daar natuurlijk de nodige maatregelen voor. Onze vraag aan het college is, is het college bereid om de komende periode in kranten en op social media en scholen actief meer publiciteit te geven om de ouders te informeren over de mogelijkheden die erin zijn en waar mogelijk meteen ondersteuning te bieden?

Tweede vraag is, welke andere mogelijkheden ziet het college om belemmeringen voor het benutten van deze voorzieningen weg te nemen? Zijn daar bij andere gemeenten bruikbare ervaringen mee opgedaan. Dat was hem, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor de toelichting. Een vraag volgens mij voor de heer Heijkoop.

De heer Heijkoop: Voorzitter, dank u wel. De zorgen van de heer Burakçin worden gedeeld vanuit het college. U refereert aan het rapport van de Commissie Sociaal Minimum. Die zijn kort voor de zomer gekomen met een rapport waaruit blijkt dat heel veel gezinnen erdoorheen zakken als er geen aanvullende beleidsmaatregelen vanuit het Rijk worden genomen. Die commissie is aan de slag gegaan op verzoek van het kabinet, omdat er al langere tijd onduidelijkheid was van, wat is voldoende om van rond te komen in de verschillende situaties? Na de zomer, hopelijk nog deze maand, de komende maand komt deze commissie ook nog met een tweede deel. Dat ziet veel meer op structurele verbeteringen. Aan welke knoppen moet je ook structureel draaien? Hoe moet je de toekomst van het toeslagenstelsel zien, het fiscale stelsel? Maar ze hebben al voor de zomer het eerste deel van het rapport opgeleverd. Aanvankelijk zou het één rapport zijn, maar ze hebben nu in tweeën geknipt. Juist, dan kom ik bij de beantwoording van vraag één, om het kabinet in de gelegenheid te stellen om te

handelen. Want dat moet daar wel gebeuren. Op dit moment zijn een aantal grote maatregelen weg per januari. Denk aan het energieplafond, denk aan de energiebelasting, denk aan een aantal aanvullingen op toeslagen. Het kabinet buigt zich daar nu over in het kader van de augustus besluitvorming. Bij Prinsjesdag moet duidelijk worden welk pakket dat is. Dat wat moet gebeuren staat al vast. Dat er wat gaat gebeuren, staat ook alvast. Al is het alleen maar omdat er een breed aangenomen motie in de Kamer... Dat die motie breed is aangenomen. Of het voldoende is, weten we niet. Wat we wel weten, is dat we vanuit de gemeente Dordrecht dat niet kunnen compenseren als het gaat over de impact van deze maatregelen. Dat zou op de Dordtse begroting over vele tientallen miljoenen gaan. Bovendien is dat echt inkomenspolitiek die aan het Rijk is voorbehouden, maar dat gaan ze wel doen. Waar wij in Dordrecht van zijn, dat kent u ook, dat is natuurlijk het Armoedeprogramma. Alle voorzieningen, alle regelingen vanuit het Armoedeprogramma. We zien dat dat programma eigenlijk goed werkt. Doet wat het moet doen. De grootste uitdaging blijft toch wel zitten in het bereik en het vinden van mensen, met name gezinnen en kinderen, om hen te kunnen ondersteunen. We zijn nu bezig met het voorbereiden van een campagne. Dat wordt een andere campagne dan anders. Niet even eenvoudig wat advertenties plaatsen en van, dit is er. We zijn echt met mensen uit de doelgroep, met ervaringsdeskundigen zijn we nu echt aan het kijken van, hoe kunnen we jullie bereiken, hoe kunnen we mensen, kunnen we gezinnen bereiken ook die niet op een normale manier te bereiken zijn, omdat ze laaggeletterd zijn, de taal niet spreken, geen toegang hebben tot bepaalde voorzieningen, wat dan ook? Daar willen we binnenkort mee komen. Dat gaat u ook zeker merken. Ik hoop ook dat in alle gemeenschappen in Dordrecht dat doordringt. Scholen worden daar heel nadrukkelijk bij betrokken. Verenigingen worden daar heel nadrukkelijk bij betrokken. Die vindt plaats en krijgen een nog belangrijkere rol. In het najaar gaat die campagne lopen.

Als het gaat over de huidige regelingen, wat kunnen we daar ook aan doen, vraagt u? Ook leren van andere gemeenten. We zien dat we met de Dordtpas een uitermate succesvol instrument hebben, als je gewoon kijkt naar de cijfers. We hebben een bereik, als je kijkt naar het kindtegoed, tussen de 90 en de 99 procent. Dat is ook op nationaal niveau, regionaal niveau echt heel erg hoog. Dat gaat redelijk goed. Maar toch willen we nog goed kijken naar groepen die we niet bereiken. We hebben het in het verleden in het kader van het Armoedeprogramma ook wel over gehad, dat zijn ouderen en dat zijn gezinnen en kinderen met name. Daar kunt u aanvullende actie op verwachten vanuit het college. Over ik denk een maand of twee gaat die campagne echt starten.

De voorzitter: Dank u wel. Uitgebreid antwoord. Is het voldoende voor de heer Burakçin?

De heer Burakçin: Ja hoor.

De voorzitter: Ja? Mooi. Dank u wel. Dan gaan we naar de derde vraag. Die is van de VSP. Die gaat over de Biesboshal. Mevrouw Stolk, kunt een toelichting... Ik vergeet hem. Sorry, dat was vraag vier. Het spijt me. Ik ga eentje te ver. Ik heb eerst nog een vraag van de heer Groenewege van de Partij voor de Dieren. Sorry dat ik u oversloeg. Kunt u uw vraag kort toelichten?

De heer Groenewege: Zeker. Dank u wel. Mensen die aan het Bagijnhof wonen, hebben de laatste tijd heerlijk groen en rustig gewoond. Door het bewegende bos dat hier

tijdelijk geparkeerd stond, hadden zij eventjes geen last van het drukke verkeer, foutparkeerders en overlastgevende passanten. De coffeeshop aan het Bagijnhof trekt helaas niet alleen rustzoekers aan. Nu het bos weer weg is, is de overlast voor bewoners helaas weer terug. De Partij voor de Dieren vindt dat het college bewoners niet in deze situatie kan laten zitten, maar moet ingrijpen. Bijvoorbeeld door de straat niet zo aantrekkelijk of toegankelijk te maken voor automobilisten en/of door de straat ingrijpend te vergroenen. Is het college daartoe bereid? Zo ja, op welke manier?

De voorzitter: Dank u wel voor de toelichting. Een vraag voor de heer Merx, denk ik? Niet? Voor wie dan? De heer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Dank. Het bewegende bos. Het bos beweegt natuurlijk niet voor niks ergens heen. Het landt ergens om te kijken, hoe wordt het beleefd? Het wordt heel positief beleefd. Maar ook, kun je hier met de ervaringen die we opdoen, iets permanent van maken? Dat doen we eigenlijk ook met bijvoorbeeld met zoiets als een fietsvlonder. Je kan ook meteen zeggen, we leggen ergens een parkeerplaats aan voor fietsen. Maar we testen eerst uit, past dit eigenlijk wel in een drukke binnenstad als Dordrecht, waar je ook ruimte wil houden voor auto parkeren, ook voor lopen enzovoorts. Een aantal fietsvlonderplekken hebben we veranderd in permanente plekken voor fietsparkeren. Zo is eigenlijk ook de bedoeling dat het wandelende bos of het reizende bos gaat functioneren. We zien plekken waar het een kans heeft. Daar laten we het een tijd staan om te kijken, wat doet dit met de parkeerbewegingen, maar ook met ruimtegebruik en woonbeleving. Hier is het allemaal heel goed gelukt. We hebben daar heel goede feedback op gehad.

De bedoeling is ook dat we drie van de acht parkeerplekken in dat parkeervak in dat toch wat kleine straatje omvormen tot groenvakken. Daar gaan we binnenkort mee verder. Er zijn een paar bakken achtergebleven om sowieso iets meer groen te houden daar. Op termijn, we nemen dit mee in de Mobiliteitsvisie die we aan het ontwikkelen zijn om ook te kijken, hoe ga je op langere termijn met de autoluwe binnenstad om? Die willen we natuurlijk uitbreiden. Dan nemen we dit ook mee.

De voorzitter: De heer Groenewege nog een aanvulling?

De heer Groenewege: Ja. Ik heb nog geen oplossing gehoord voor de foutparkeerders. Want als het probleem is foutparkeerders, dat los je niet per se op door parkeerplekken te verwijderen. Wellicht kan er dan op die plek vaker gehandhaafd worden of anderszins.

De voorzitter: De heer Van der Linden.

De heer Van der Linden: Foutparkeren. Dan is de oplossing handhaven. Of het daar vaker moet dan elders, weet ik niet. We hebben natuurlijk heel vaak mensen die foutparkeren. We weten natuurlijk dat de omgeving daar ook wel vaak bezocht worden door mensen die even snel uit de auto stappen, iets gaan halen bij de coffeeshop en dan weer doorrijden. Dat heeft natuurlijk wel de aandacht van handhaving. Ik kan u niet toezeggen dat we nog meer of nog frequenter gaan handhaven, maar dat dit een vraag is, is duidelijk. We hebben er ook al met de bewoners over gehad. We is onder andere collega De Jonge en ik. We zijn een paar momenten geweest daar dat er inderdaad best veel

meldingen zijn van niet helemaal passend rijgedrag, maar ook wat fout parkeergedrag soms. Daar handhaven we op.

De voorzitter: Dank u wel voor de nadere toelichting. We gaan naar de volgende vraag. Die is nu wel van de VSP. Mevrouw Stolk. Die gaat over de Biesboshal. Kunt u hem kort toelichten?

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. Voorzitter, de VSP heeft kennisgenomen van het vierdaagse cultuurevenement die plaats zal vinden in september in de Biesboshal. Enige tijd geleden hebben diverse partijen een plan ingediend voor de invulling van de Biesboshal. Deze zijn vervolgens allemaal afgewezen, vanwege het niet voldoen aan de bouwveloppe. Kunt u aangeven hoe het aanstaande evenement zich verhoudt tot de procedure? Wat is hiervan de stand van zaken? Welke invulling gaat het pand krijgen? Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel voor de korte toelichting. Mevrouw De Jonge.

Mevrouw De Jonge: Dank u wel, voorzitter. Dank ook voor de vraag. Zoals u ook schetst, klopt het inderdaad dat eind '21 we de procedure voor verkoop dan wel verhuur hebben moeten stopzetten, omdat er geen partij aan de bouwveloppe voldeed. We moesten de procedure opnieuw gaan opstarten. We moesten natuurlijk ook even goed kijken, wat is er niet goed gegaan en hoe moet je dat in de nieuwe procedure wel heel goed gaan weergeven. Ik neem u gelijk even een beetje mee in de stand van zaken ook. Wat er toen is gebeurd, is dat we te maken kregen met de werkzaamheden aan de kade, in het project Stadswerven. Dat leverde vertraging op, al voordat we konden starten. Daar is vervolgens ook nog de ontwikkeling van Wantij-West bijgekomen. U heeft aan het begin van dit jaar denk ik dat Wantij-West vastgesteld, waar duidelijk is geworden dat we andere bouwopgaven gingen afspreken met de ontwikkelaar dan dat voorheen geldig waren. Dat leidde ertoe dat we weer met ontwikkelaar in gesprek moesten over de bouwveloppe, want die had het eerste recht. We hebben in april te horen gekregen dat die daarvan afziet. We hebben het nu in eigen hand gekregen om de procedure weer te kunnen gaan starten. Daar zijn de eerste stappen voor genomen. We hopen echt de komende maanden even goed ons huiswerk te doen, goed te gaan definiëren van, hoe gaan we het uitvragen? Maar ook wel met de vrijheid dat we ook wel weer willen uitlokken van, wat is er mogelijk? Want de markt is heel creatief en heeft de ideeën van, hoe zouden zij daar nu een mooie functie in de omgeving van de Stadswerven van de stad willen doen? We hopen dat we eind van het jaar, begin van volgend jaar weer naar uw raad kunnen komen om aan te geven in ieder geval hoe we de uitvraag willen doen, de procedure willen laten lopen.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, nog een korte aanvullende vraag.

De voorzitter: Dank u wel. Een korte aanvulling nog.

Mevrouw Stolk: Deze procedure heeft natuurlijk niet de schoonheidsprijs of verdient niet de schoonheidsprijs, laat ik dat zo even zeggen. Ik zou wel graag willen dat het college hier lering uit trekt en niet alleen... Nee, ik moet het anders zeggen. Dat je ook degene die de plannen ingediend hebben, meeneemt in je procedure. Want je vraagt eigenlijk als politiek, doe iets, stuur iets in en mensen of ondernemers of stichtingen gaan

daarmee aan de slag. Vervolgens voldoen ze niet aan de bouwenveloppe. Dat had je van tevoren natuurlijk al kunnen bedenken. Trek daar lering uit en neem ook de mensen die die plannen ingediend hebben mee in je procedure, want anders krijg je dadelijk niemand meer zo gek om een plan in te dienen, want daar zit tijd en geld in.

De voorzitter: Dat is een lange vervolgvraag. Maar heeft u daar nog een reactie op?

Mevrouw De jonge: Heel kort. Zeker, ik neem notie van uw oproep. We moeten altijd breed uitvragen. We mogen natuurlijk nooit een partij bevoordelen, in dit geval. Maar de contacten zijn er nog en we zullen hen ook proactief weer informeren dat we gaan starten. Er is een evaluatie geweest. Daar bent u als raad ook over geïnformeerd, begin van '22. Nogmaals, die gaan we ook weer erbij pakken. Ook wat we in het afgelopen jaar hebben geleerd met andere processen, nemen we ook mee. Dank voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel. Dan blijf ik bij mevrouw Stolk voor de volgende vraag. Die gaat over de Mariastraat. Kunt u die kort toelichten?

Mevrouw Stolk: Voorzitter, even over de Mariastraat. Menig bewoner van Dordrecht ziet dat de Mariastraat in Nieuw-Krispijn op de nominatie staat om gesloopt te worden.

Afgelopen week zijn er doeken aan de hekken gehangen om een beetje meer sfeer te geven. Deze woningen staan al een jaar leeg en zijn, zoals de VSP opmerkt, voor de sloop bestemd, maar gesloopt wordt er niet. Het zijn woningen van Woonbron. Als VSP vragen wij ons af waarom ze nog niet gesloopt zijn en waarom is de nieuwbouw nog niet gestart? De VSP wil dat er gebouwd wordt en niet, zoals het nu gaat, dat het stagneert. De VSP heeft de volgende vraag aan de wethouder, waarom zijn deze woningen niet langer verhuurd? Is al bekend wanneer er gebouwd gaat worden? Wat kan het college hier voor invloed op uitoefenen? Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank voor de toelichting. Wie van het college mag ik het woord geven over deze vraag? De heer Heijkoop.

De heer Heijkoop: Voorzitter, dank u wel. Mevrouw Stolk legt zeer terecht de vinger bij de zere plek. Ik vind het echt een volkomen logische vraag als je ziet hoelang daar al eigenlijk niets gebeurt. Dat is ook het college een doorn in het oog, want ook wij hebben de nodige bouwambities. Met uw raad hebben we ook afgesproken dat we daar tempo mee willen maken. Wat hier speelt, dat is het volgende. Het zijn inderdaad woningen van Woonbron. Het is best wel een mooi project. Ook wel een groot project. Er komen ook extra sociale huurwoningen, totaal 143. In het kader van de Wet natuurbescherming is daar een ontheffing nodig van de Omgevingsdienst. Dat doet de Omgevingsdienst Haaglanden. Die aanvraag is gedaan vorig jaar november. Bij de normale termijnen zou er in principe in februari groen licht moeten komen. Nou is het zeer ongebruikelijk dat de normale termijnen gehaald worden door de omgevingsdiensten. Het is gewoon gebruikelijk dat dat niet halen en dat er automatisch ook weer verlenging achteraan komt. Dat gebeurt trouwens bij alle omgevingsdiensten. Worden we natuurlijk niet blij van, maar is wel de realiteit. Maar dan nog steeds had gewoon binnen het normale traject in mei die vergunning er echt moeten liggen, medio mei. Toen was er nog geen begin van een ontheffing te bespeuren. Toen kreeg ik in juni ook bericht van Woonbron van, college, wethouder, help. Ik heb daar toen met de gedeputeerde Wonen ook over

gesproken van, dit is echt een belangrijk project. Ook de provincie vindt dat. Die heeft er toen voor gezorgd dat hij op de urgentielijst bij de Omgevingsdienst kwam, zodat hij met voorrang behandeld zou worden. Want zodra die ontheffing er is, wordt gelijk het gebied gesaneerd, gesloopt en kan de bouw beginnen. Daar is het echt wachten op. Ik heb vorige week de gedeputeerde nog even gesproken, want we zijn er nog steeds niet. Sterker nog, er kwam een wat formalistische brief van, we hebben het heel erg druk. U bent echt de eerste waaraan we gaan werken, maar het is nog niet zover. We hebben nu een spoedgesprek aangevraagd, dat gaat deze week plaatsvinden. Met de gedeputeerde, met de provincie hebben we een goed contact. Ik heb ook het ministerie geïnformeerd. De minister is ook betrokken, omdat dit soort projecten ziet hij op verschillende plekken in het land niet goed gaan. Dan hebben we niet over bouwkosten, we hebben het niet over allerlei andere zaken. Nee, we hebben het gewoon over onze eigen overheid, namelijk een Omgevingsdienst die er helaas niet in slaagt om tijdig een ontheffing af te geven. Ik ga ervan uit dat het echt een dezer weken helemaal rondkomt. Mocht dat niet zo zijn, dat hebben we ook afgesproken onder andere met de gedeputeerde en minister, dan gaan we nog een keer bovenlangs om alles op alles te zetten, want dit is een heel belangrijk project. De druk op dit project wordt steeds groter, want de prijzen stijgen. Het wordt moeilijker om het te realiseren, maar het gaat lukken. Maar waar u ook terecht een punt op maakt, de leefbaarheid wordt er ook niet beter op. Je kan er wel doeken ophangen, maar het wordt echt geen gezellige boel daar. Het moet nu gewoon heel snel gaan starten. Maar het heeft echt onze nadrukkelijke aandacht en wij delen uw zorg en ook de urgentie die u daaraan geeft.

De voorzitter: Dank u wel voor de antwoord. Ik neem aan voldoende? Ja? Prima. Dan gaan we naar de laatste vraag. Die is van het CDA. Eens even kijken. Een vraag over de Dordtse wielerronde. Mevrouw Van Vught gaat hem toelichten.

Mevrouw Van Vught-Roose: Dank u wel, voorzitter. Het CDA heeft begrepen dat het evenement van de lokale wielervereniging, de DRC, de Dordtse Renners Club De Mol niet doorgaat. We nemen aan dat het college daar ook kennis van heeft genomen, maar we willen daar toch wel graag de bevestiging op. Ook wordt er gesteld dat de gemeente niet heeft meegedacht om dit evenement in stand te houden. In hoeverre kan het college dit beamen of ontkrachten? In het verlengde hiervan, mogen we erop rekenen dat ook de lokale evenementen met net zoveel inzet worden ondersteund als de evenementen die vooral georganiseerd worden voor mensen van buiten Dordrecht. In dit kader als voorbeeld de Tour de Femmes. Dat was hem.

De voorzitter: Dank u wel voor de toelichting. Ik denk de heer Burggraaf. Andere naam. Gaat uw gang.

De heer Burggraaf: Bedankt, voorzitter. Het is een evenement, vandaar, maar het had inderdaad net zo goed de wethouder sport, de heer Merx, kunnen zijn. Maar daar hebben we het ook samen over gehad. Want we vinden sportevenementen voor de stad heel erg belangrijk. Ik ben erg blij met de vraag van het CDA, zodat we ook een kans hebben om in dit geval even de andere kant van het verhaal te laten horen. Vrij eenzijdig heb ik die tot nu toe voorbij horen komen. Evenementen vinden we belangrijk voor de stad en lokale gewortelde evenementen al helemaal. Dat ziet u terug in alle efforts die we steken in evenementen als Dordt in Stoom, Big Rivers et cetera. Daar is dit evenement er zeker ook één van. Waarvan ons al bij de vorige editie bekend was dat ze worstelden met

voldoende vrijwilligers om het evenement te organiseren. Een lastige opgave om een route et cetera uit te zetten. We hebben in september, of tenminste we, dan is het ons evenementenbureau die we hebben ingesteld om evenementenorganisatoren te helpen. Die hebben direct in september vorig jaar contact opgenomen met de organisatoren om te vragen, hoe kunnen wij u assisteren? Toen was de boodschap, we zitten nu eerst met de worsteling, kunnen we genoeg mensen vinden die de schouders eronder kunnen zetten om het evenement te organiseren? Dat was toen ook al bekend dat één van de twee organisatoren zei van, ik kan het niet meer langer dragen. De ander zei, ik ga op zoek naar iemand anders. Daar is continu contact over geweest. Eigenlijk begin vorig jaar al het nieuws van, het lukt ons niet om voldoende vrijwilligers te vinden. Vervolgens hebben we ook wel aangegeven dat we tijdig moesten weten als we wel een route zouden hebben welke dat zou zijn, omdat we ook weten dat er inderdaad veel wegwerkzaamheden in de stad zijn. We hebben daar altijd ook open over gecommuniceerd van, dat wordt wel een puzzel, maar daar gaan we er graag bij ondersteunen om te kijken hoe je toch zo'n route neer kan zetten.

De uitgestoken hand is daar. Volgens mij zag ik ook ergens het bericht weer dat misschien toch weer een poging wordt gedaan of het volgend jaar opgepakt wordt. Ik hoop het van harte. We zijn erg blij met de Tour de Femmes. Het fietsen en het sport en bewegen vinden we erg belangrijk in de stad. Daarom was het ook zo mooi om te zien dat de avondvierdaagse natuurlijk dit jaar door ondernemers is opgepakt. Die zaten natuurlijk ook met een enorm vrijwilligersprobleem. Die hebben de schouders eronder gezet om dat evenement weer op de kaart te zetten. Hebben we ook erg veel bij geholpen. Hopelijk zijn er mensen die ook dat voor deze wielerronde doen. Dan kunnen ze de gemeente aan hun zijde vinden om hen daar te ondersteunen om het evenement mogelijk te maken.

De voorzitter: Dank u wel voor het antwoord. Mevrouw Van Vugt, voldoende? Ja? Mooi. Dan zijn we in ieder geval binnen de tijd gebleven. Ik wil u danken voor uw aandacht en een prettige vergaderavond te wensen.

4. Kennisnemen van en beschikbaar stellen van een krediet Evenementen in december - Raadsvoorstel

Voorzitter: mevrouw Van Vugt-Roose
Raadsgriffier: mevrouw Vermeulen
Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Van den Berg (CDA)
Dhr. Droog (CU/SGP)
Mevr. Van Engelen (GroenLinks)
Dhr. Hartmeijer (SP)
Dhr. Den Heijer (VVD)
Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)
Mevr. Koene (Gewoon Dordt)
Mevr. Lammens-Oostdijk (VVD)
Dhr. Van Pelt (Forum voor Democratie)
Dhr. Safranti (DENK)

Mevr. Simon-van Waardhuizen (Fractie van Waardhuizen)
Dhr. Van der Spoel (PvdA)
Mevr. Stolk (VSP)
Dhr. Wringer (Beter Voor Dordt)

Portefeuillehouders: wethouder M. Burggraaf

Overige aanwezigen: de heer Huisman, de heer Gravendijk, de heer Den Braber, mevrouw Kraaijeveld, de heer Minderaa, mevrouw Van Ansem, mevrouw Frederiks

De voorzitter: Een goedenavond allemaal. We zullen beginnen met deze commissievergadering, die gaat over het kennisnemen en beschikbaar stellen van krediet Evenementen. Daar praten we vandaag over door. We hebben daar ook de nodige stukken voor ontvangen.

Ook de vraag en antwoorden over Dordt is en blijft evenementenstad, wat ingediend was door een heel aantal partijen, wordt hierin betrokken. Het raadsvoorstel hebben we ontvangen. Ik wil heel graag dat de raads- en commissieleden zich voorstellen. Daarna zal ik ook de gasten voorstellen aan de raads- en commissieleden. Op die manier. Als we nu beginnen bij de heer Van Pelt.

De heer Van Pelt: Inderdaad. Dirk van Pelt, Forum voor Democratie.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Jeanine Lammens, Dordtse VVD.

De heer Den Heijer: Rolin den Heijer, Dordtse VVD.

Mevrouw Simon-van Waardhuizen: Claudia Simon-van Waardhuizen, Fractie van Waardhuizen.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

De heer Hartmeijer: Raymond Hartmeijer, SP.

De heer Van den Berg: Elco van den Berg, CDA Dordrecht.

De heer Safranti: Mehmet Safranti, DENK Dordrecht.

De heer Wringer: Jan-Willem Wringer, Beter voor Dordt.

De heer Van der Spoel: Wouter van der Spoel, PvdA.

Mevrouw Van Engelen: Yara van Engelen, GroenLinks Dordrecht.

Mevrouw Koene: Irene Koene, Gewoon Dordt Dordrecht.

Mevrouw Stolk: Ik weet niet wat er hiernaast gebeurt, maar Margret Stolk, VSP.

De heer Droog: André Droog, ChristenUnie/SGP.

De heer Huisman: Ik weet niet of ik aan de beurt ben, omdat ik daar...

De voorzitter: Ja hoor, u mag uzelf ook voorstellen.

De heer Huisman: Mijn naam is Jaap Huisman. Ik ben voorzitter van POBD.

De heer Gravendijk: Remco Gravendijk, Kwartiermaker binnenstad.

De heer Den Braber: Danny den Braber, Dordrecht Marketing & Partners.

De voorzitter: Dan hebben we al een paar van de gasten gehad. Dan gaan we nu ook meteen even naar de andere gasten. Ik sla jullie nog heel even over. Beginnen we bij Susan.

Mevrouw Kraaijeveld: Susan Kraaijeveld, voorzitter van de Stichting Fundraising Rotary Club Dordrecht.

De heer Minderaa: Ruud Minderaa. Ik ben van het Platform Binnenstad.

De voorzitter: Als u dan het microfoontje weer even uitzet.

Mevrouw Van Ansem: Marie José van Ansem, Bewonersplatform Binnenstad.

De voorzitter: Gasten ook allemaal van harte welkom. Dan weet ik ook nog welkom de wethouder, wethouder Burggraaf. Je mag jezelf nog even voorstellen. Dan de ambtenaar en de griffier.

De heer Burggraaf: Maarten Burggraaf, wethouder binnenstad.

Mevrouw Frederiks: Judith Frederiks, beleidsadviseur cultuur.

Mevrouw: Laurette Vermeulen, commissiegriffier.

De voorzitter: Ik ben Franciske van Vugt, vanavond uw voorzitter. We wachten eigenlijk nog op een inspreker. Ik weet niet of hij nog gearriveerd is? Nee? We doen het als volgt vanavond. Het is een rondetafelgesprek. We nemen kennis van allerlei ideeën over het raadsvoorstel wat aan ons voorgelegd is. Alle insprekers krijgen daar gemiddeld drie minuten per instantie voor, voor hetgeen wat u vertegenwoordigt. Als er twee zijn namens het promotieteam, is het toch maar één keer drie minuten. Daarna gaan we daarover met elkaar in gesprek. Dan is het uiteindelijk de bedoeling dat we met elkaar vaststellen of we genoeg informatie hebben om ons over de vijf beslispunten een idee te vormen en of daar meer vergadering of informatie voor nodig is. Dan zou ik graag het woord geven om te beginnen maar aan het promotie ondernemers binnenstad Dordrecht. U had een coproductie op het oog, samen met Dordt Marketing.

De heer Den Braber: Het is een beetje andersom. Ik ben van Dordrecht Marketing & Partners. Remco van POBD en Jaap ook. Wij vormen met beide organisaties het kernteam voor de Dordtse Decembertagen. Vandaar ook dat we het even samen oppikken, want we werken samen. Het is één projectteam. Dat is wel zo logisch. Remco vult aan of andersom. Allereerst, de stukken die zijn meegestuurd, die onderschrijven wij

natuurlijk. Het verhaal rondom de evaluatie van de Dordtse Decemberdagen. Dat kunt u ook teruglezen in de stukken dat wij ook een schriftelijke reactie daarop hebben gegeven. Wij hebben zelf de vergelijkbare ervaring. In die zin staat er voor ons niks nieuws in. Wij ondersteunen het ook. Wij willen nog wel even aanmerken, er stond een waarderingscijfer van ondernemers in, wat niet al te hoog was. Onze ervaring is wel dat de partijen die daadwerkelijk een bijdrage inhoudelijk c.q. ook daadwerkelijk hebben meegedaan aan de Dordtse Decemberdagen zeker wel de potentie zien van het evenement. Dat is in ieder geval een positief gegeven, volgens ons. Er zit ook een stuk financiering bij. Daar zitten nog wat inhoudelijke verschuivingen in. Maar dat lijkt me logisch, want dat is een soort van raming binnen het rapport. Dordrecht Marketing heeft de Kerstmarkt georganiseerd al sinds 2007.

Jaap is van nog verder weg van de Kerstmarkt, voordat het bij Dordrecht Marketing & Partners terecht kwam. Wij ondersteunen of in ieder geval wij dragen de Kerstmarkt ook een zeer warm hart toe, maar we ondersteunen in ieder geval die conclusie dat het noodzakelijk is om te vernieuwen. Enerzijds wegens de financiële impact, die ook in het rapport staat, maar ook de laatste editie. Sindsdien zijn er ook zoveel dingen gebeurd op vergunningsbasis en dat soort zaken dat wij wel zeggen van, het is verstandig om een andere keuze te maken of in ieder geval iets te pakken waar je nog in kan groeien. Want de Kerstmarkt liep ook wel een beetje in die zin op zijn eind. Er zaten hele positieve dingen aan. Die lees je ook terug in de meningen in de kranten et cetera. Enerzijds heel positief, maar soms ook negatieve. Maar dit zit ergens in het midden, wat ons betreft. Maar wij ondersteunen in ieder geval wel dat de Kerstmarkt een ander doel moet krijgen in de vorm van de Dordtse Decemberdagen en dat we daar zeker voor de toekomst mee verder kunnen voor de binnenstad. Op basis van de financiering, die ook in de stukken staat, een kleine aanmerking. Er zitten ook nog wel wat zaken in wat eigenlijk verborgen kosten zijn, zoals de uren van de mensen die hier zitten, maar ook stukje overhead en dergelijke. De financiering wordt er ook nog eens geplust, zowel door de POBD en ook door ons als Dordrecht Marketing & Partners dit jaar. Dat zal voor de toekomst wel wat uitdagingen bieden, ook gezien de oplopende kosten, ook voor onze organisaties. Maar voor dit jaar voorzien wij daarin niet al te veel uitdagingen. We zijn ook hard op weg al om er vorm aan te geven om dat we helemaal rond te krijgen. In het rapport staan ook nog wat aanbeveling of wensen vanuit de gemeente. Die hebben we ook al opgepakt in de verdere voorbereiding, waar we natuurlijk al mee gestart zijn. Want het is nog toch gauw een dikke vijftien, zestien weken voordat het zover is, voordat de start is. We moeten ook wel. Wat we vooral al hebben opgepikt, zijn de signalen eruit, de periode, de lengte van het evenement. Afgelopen jaren was het langer. Dat heeft u kunnen lezen. We hebben het nu teruggebracht naar een periode van 15 december tot 31 december. Dwaalspoor, wat een van de belangrijke onderdelen is binnen het gehele project, gaan we ook inkorten, zodat we het wat in kunnen dikken qua route, maar ook het aantal locaties, zodat we de kwaliteit omhoog kunnen brengen daarin. Daarnaast gaan we het herhalingsbezoek stimuleren door in beide periodes, of in ieder geval buiten het Dwaalspoor, om wat eigenlijk een vaste waarde is, dat we ook nog een tweetal piekmomentjes inbouwen in de programmering, zodat mensen ook terugkomen en waar de horeca en winkeliers extra profijt van hebben door herhalingsbezoek. Een van de aandachtspunten die we ook terdege in ons achterhoofd hebben geknoopt, is uiteindelijk dat we een thema eraan moeten hangen, omdat het vorig jaar ook veel losse items waren die niet echt verbinding met elkaar hadden. Daar zijn we nu hard mee aan de

gang om dat ook daadwerkelijk vorm te geven. Wil jij wat zeggen, Remco, over de inhoudelijke invulling al van de verschillende onderdelen?

De heer Gravendijk: Dat kan zeker. Waarom de POBD voornamelijk ook is aangesloten, is uiteraard het economisch effect voor ondernemers zo hoog mogelijk te krijgen. Dat is in ieder geval de verenigingswaarde daarin. Afgelopen editie hebben we wel in ieder geval ook gezien dat zowel in verblijfstijd als in uitgaven mensen buiten de verwachting om meer hadden uitgegeven of langer waren gebleven. Daar willen we op voortborduren. Het herhaalbezoek is daarin inderdaad heel erg belangrijk.

Waar de Kerstmarkt wellicht voor mensen zelfs met bussen vanuit het buitenland één momentum was, proberen wij nu dusdanig de stad neer te zetten met een sfeer en beleving dat een herhaalbezoek uit de regio veel logischer is. Het economisch effect zal niet alleen de dag zelf, maar ook een langdurigere periode hopelijk zichtbaar zijn. Daar hebben we ook een tal van programmeringsonderdelen voor gedaan, zowel voor in de avond als overdag. Waar wij in het verleden of in de vorige editie ook de periode langer hadden, hadden wij de focus op, laten we meteen aan de beginperiode, dan praten we 9 december, meteen veel inzetten op entertainment. Dat hebben wij nu juist meer richting de kerstperiode gedaan. Waarom? Omdat we terugkregen van, sfeer en beleving is laag. Dat komt omdat wij toen dachten van, hoe dichterbij de Kerst dan lopen ze eerder in de weg met alle drukke koopjesjagers dan dat dat iets toevoegt. Nu hebben we juist opgehaald van, juist als het druk is, willen we die sfeer toevoegen. We hebben veel straatentertainment in de vorm van muziek, Christmas Carols in dat thema. Wij zitten voornamelijk ook op samenwerkingen met eigenlijk alle partijen in de stad. Wederom weer ook de rondvaarten, die daar ook het onderscheidend vermogen van de stad heel goed zichtbaar maken. Wat eigenlijk goed werd opgehaald, is dat we wel een vorm van Decembermarkt willen terugbrengen. Ik noem ook expres Decembermarkt, omdat de Kerstmarkt daar wellicht wat verwachtingsmanagement nodig heeft. Is dat we toch kwalitatief gezien een goed aanbod willen brengen, maar voornamelijk voor onze lokale ondernemers. Dat is waar de POBD voor staat. Waar de Kerstmarkt, zonder de waarde te bagatelliseren, toch veel ook van buitenaf had, de worstenboer uit... Noem het. Proberen we nu echt zowel horeca als detailhandel, de lokale helden, een podium te bieden.

De voorzitter: Dank u wel. U begreep het seintje al. Jullie hebben samen die zes minuten wel ruimschoots gebruikt. Bedankt mijnheer Gravendijk en mijnheer Den Braber. Duidelijke pleitbezorgers van het hele plan, zoals het voorligt. We gaan naar volgende sprekers. Ik weet niet van het Bewonersplatform, doen jullie het ook samen of doet één van u het woord? Jullie doen het allebei. Dan geef ik nu het woord aan u beiden, mevrouw Van Ansem en mijnheer Minderaa.

Mevrouw Van Ansem: Ik probeer het kort te houden. Maar ik denk dat er een heel goed voorstel ligt. Ik ga niet als bewoner weer praten over overlast enzovoorts, maar gewoon doordenken over het verhaal wat er ligt. Ik denk dat het goed is om voor Dordtse Decembertagen te kiezen en niet meer voor die grote Kerstmarkt, sowieso. Er is daarnet al gezegd, kleiner gebied en korter qua tijd. Lijkt me helemaal prima. Ik dacht nog wel, er is gezegd van, laten we een Kerstmarkt doen om in ieder geval een weekend een trekker te hebben. Maar je zou misschien ook drie weekenden een trekker kunnen maken, waarbij het de ene keer de musea en cultuur zijn die iets te bieden hebben, een heel pakket waarmee mensen naar de stad trekt. Wellicht een derde weekend vooral muziek

en koren en dat soort dingen. Dat je thema's hebt weer per weekend. Dan gedurende al die weken natuurlijk het overheersende thema. Ik denk dat het belangrijk is dat het een thema is wat een aantal jaren meekan, want dan krijgt het ook bekendheid en dan weten mensen een beetje wat ze kunnen verwachten. Voor Dordrecht, dat hebben we ook in onze stukken wel opgeschreven die we gemaakt hebben vanuit het Bewonersplatform, het is gewoon een hele mooie binnenstad.

We vinden het wel belangrijk dat je subtiliteit en verrassing ook voor ogen houdt. Niet plat en te veel en te hard, maar benut de kwaliteiten die er zijn, probeer die te versterken, maar doe dat op een subtiele manier. Verder denk ik, maar goed, dat zit vast in jullie programma, kinderen zijn natuurlijk altijd prima. Als die iets willen, dan gaan die ouders wel mee. De ijsbaan komt dit jaar niet, begrijp ik, maar wellicht volgend jaar. Ik weet niet vorige keer die kersthutjes, noem ik ze maar even, wie daar achter zat. Maar ik denk, benut inderdaad je bestaande horeca en je bestaande winkels en je bestaande terrassen. Ik bedoel, we hebben prachtige dingen. Voeg niet van alles toe wat dan maar moeizaam van de grond komt, maar benut wat je hebt. Verder dacht ik nog, hoe verleiden we bewoners, maar daar heb ik geen antwoord op, om mee te doen? Ik bedoel, het maakt natuurlijk uit als je een mooie krans op je deur hebt hangen of verlichtingen in de bomen in de straat of wat dan ook. Dat draagt ook bij aan de sfeer. Bewoners kunnen daar ook een rol in pakken.

De voorzitter: Mijnheer Minderaa.

De heer Minderaa: Heel kort. Mij lijkt het ongelooflijk belangrijk dat er een soort groep is van mensen die een soort design van die dagen maakt, waardoor je het gevoel hebt, het is goed gefocust, het hoort bij elkaar. Daar heb ik, althans in de stukken, nog niet iets over gezien of dat al bestaat of daar heb ik misschien iets gemist. Dat lijkt mij trouwens verdomme moeilijk om dat goed te doen. Je moet hierbij een soort kunstenaar, maar dan met andere materialen, hebben om dat te maken. Dat lijkt me niet zo eenvoudig.

De voorzitter: Dank u wel. U beiden geeft nieuwe ideeën aan, ook onder andere te werken met thema's en een samenhangend design. Daar bent u ook nog een beetje naar op zoek. Benut wat je hebt, heb ik heel duidelijk gehoord. Dan gaan we naar een derde groep van sprekers. Mevrouw Kraaijeveld vertegenwoordigt die groep. Als u nog een keer goed wil zeggen namens welke mensen u spreekt, graag.

Mevrouw Kraaijeveld: Susan Kraaijeveld, namens de Rotary Club Dordrecht. Verantwoordelijk voorzitter van de Stichting Fundraising. Wij organiseren nu in december, dat is 15 december, voor de tiende keer de Santa Run. In kerstmannenpakken door de stad rennen. Wij focussen ons op jeugd en op families. Dat vinden wij heel erg belangrijk. We pakken ook gelijk de regio erbij. Wij vinden het belangrijk dat we goed kunnen aansluiten, integreren bij de Dordtse Decemberdagen. Daar zullen wij heel graag, samen met het kernteam, meer uit willen halen, want voor ons is het ook belangrijk dat we een goed gevuld plein krijgen, een goede locatie en ook kunnen aanhaken op de bestaande apparatuur die er al is natuurlijk. Ik noem maar wat, mooi podium, mooi verlicht, mooi geluid, maar ook de entertainment onderweg. De Santa's gaan bijna drie kilometer rennen door de binnenstad. Wij vinden het belangrijk dat daar voldoende voor geboden wordt, voor de mensen die meedoen. Wij doen dat natuurlijk ook voor de Dordtenaar, maar zeker ook voor twee mooie goede doelen. We

willen dit jaar de gehandicapten sport gaan ondersteunen in Dordrecht. Dat is STARDO, het roeien en Polar Bears, de ijshockeyvereniging. Wat ik wil zeggen, wij willen graag betere samenwerking. Ik sta daar ook voor open vanuit mijn professie. Ik ben ook evenementenorganisator. Ik heb een eigen bureau. Ik denk heel graag met jullie mee hoe we het beste en het mooiste eruit kunnen halen voor de Dordtenaar. Dank je wel.

De voorzitter: Dank u wel. U wil graag meer samenwerking en een wat betere samenwerking. Ook voor de Dordtenaar wat kunnen betekenen in die decemberdagen. Dan kan de raad de vragen stellen. Wie van de raads- en commissieleden kan ik het woord geven? De heer Hartmeijer. Zijn er nog meer mensen die al vragen paraat hebben dan... Eerst de heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank u wel. Ik heb een vraag aan de heer, ik wijs je aan, maar... Gravendijk. U vertegenwoordigt een beetje de ondernemers, zo ik begrijp. In de rapporten staat duidelijk wel een verschil van smaak ten opzichte van de Kerstmarkt naar de DDD, om het zo maar te zeggen, de Decemberdagen, onder ondernemers. Zijn dat ook de signalen die u ontvangt? Dat u zegt, dat is echt wel die DDD? Dat zien de ondernemers echt als een positieve voortzetting en niet meer die Kerstmarkt waar ze misschien dan toch niet echt van profiteren, zeker niet de laatste jaren. Daar was natuurlijk wat discussie over.

De voorzitter: Even ter verduidelijking voor de kijker. DDD, de Dordtse Decemberdagen.

De heer Gravendijk: Dank je wel. Die signalen krijgen we zeker. Waarom? Eigenlijk gaf ik het net al aan. Vaak is het heel moeilijk te meten, wat doet een evenement op de dag an sich? Dat kan je makkelijker meten met de Kerstmarkt, aangezien ze met vier tientjes op zak dat volledig spenderen en weer in de bus gaan. Nu hebben wij de hoop en ook wel de wetenschap dat op het moment dat wij het podium van de binnenstad gebruiken, doen we niet voor niks, om daar op langdurige termijn herhaalbezoeken te genereren. Dat het dan allemaal lokaal is, dat is natuurlijk de plus ten aanzien van. Daar staat iedereen goed tegenover.

De voorzitter: Voldoende beantwoord? Ja? Dan gaan we naar de heer Den Heijer. Die had ook een vraag.

De heer Den Heijer: Ik had eigenlijk een paar vragen, maar mag dat ook voorzitter?

De voorzitter: Begin maar met twee.

De heer Den Heijer: Dank voor uw flexibiliteit. Ik had eigenlijk met betrekking tot het stuk en ook richting de organisatie, de heer Den Braber en Gravendijk... Er wordt gerept over meer regelgeving. Dat is een containerbegrip. Kunnen jullie wat voorbeelden geven waar ik dan aan moet denken? De tweede vraag die ik had, hoe kijk jullie er gemeenschappelijk naar? Eén, wat voor cijfer zou je het afgelopen event geven zelf? Twee, hoe denken jullie na ook hoe we onze toplaag sterk kunnen houden? Dat we nu iets uit de toplaag naar de middenlaag zien gaan qua evenementen. Hoe houden we de toplaag en evenementen in Dordrecht sterk? Dit zou naar de middenlaag kunnen. Want wat zien jullie voor mogelijkheden voor de toekomst in de toplaag?

De voorzitter: Dat zijn eigenlijk drie vragen. We gaan eerst naar de eerste vraag, de voorbeelden van meer regelgeving. Die werd uitdrukkelijk aan de mensen rechts van mij gesteld.

De heer Den Braber: Ik ben niet helemaal van het evenementenbureau, wat een onderdeel is van Dordrecht Marketing & Partners. Maar wat wij bij de edities van de Kerstmarkt. Dat is natuurlijk echt de volledige editie die geweest is, is vlak voor corona geweest. Die situatie kennen we wellicht nog met weer et cetera. Wat je ziet in de vergunningverlening et cetera, is met name ook een deel op crowdmanagement. Daar is men steeds strakker op gaan zitten. De Kerstmarkt, op een gegeven moment in de openbare ruimte moest je vluchtroutes gaan aangeven en dergelijke. Dat is in de afgelopen jaren nog versterkt. Ten opzichte van de situatie toen zullen we aan nog meer regels moeten voldoen, mocht er vergunning verleend worden. Dat is iets wat een landelijk iets is. Dat is niet specifiek voor Dordrecht alleen. Maar daar lopen we wel tegenaan. Iedereen herinnert zich de Kerstmarkt denk ik nog wel in de orde van grote en de drukte die er kon zijn, dat dat behoorlijk problematisch is om op drie dagen, wat is het, 300.000, 400.000 mensen, als er een calamiteit mocht zijn, weg te geleiden. Die vergunningaanvraag wordt daar ook op getoetst, op eigenlijk de excessen die kunnen plaatsvinden. Dat zijn wel dingen die de afgelopen jaren nog meer versterkt zijn. Dat is wel één van de grotere zaken inderdaad die daarin meespelen.

De voorzitter: Dan gaan we even naar de tweede vraag, maar die was ook wel voor de andere mensen, denk ik. Welk cijfer geeft u het evenement van afgelopen jaar? Laten we beginnen bij de bewonersgroep. Welk cijfer geeft u het evenement zoals het was?

Mevrouw Van Ansem: Van het afgelopen jaar? Dat was voor mij geen voldoende.

De voorzitter: Want?

Mevrouw Van Ansem: Ook vergelijkend met het jaar daarvoor bijvoorbeeld was het gewoon echt een stuk minder. Minder verrassend. De aankleding van die pleintjes met die kraampjes was natuurlijk, het staat allemaal ook in dat rapport, ook minimaal. Ik kon me ook voorstellen dat mensen teleurgesteld waren. Was ik ook wel. Er zaten ook wel een paar leuke dingen bij, maar als totaal was het gewoon niet genoeg.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Kraaijeveld.

Mevrouw Kraaijeveld: Ik geef wel een voldoende. Ik kan het lastig beoordelen, maar wat wij hebben neergezet, in samenwerking, geef ik wel een dikke zeven.

De voorzitter: Dan komen we weer bij de kartrekkers.

De heer Den Braber: Ik ben positief gestemd. Ik geef het ook wel een voldoende. De oorzaak waarom het minder werd ervaren, die staan ook in het rapport natuurlijk. Uitgangspositie was corona, wat er niet meer was. Ik denk ook met de edities daarvoor dat het grote verschil in beleving ook zat dat mensen in de jaren ervoor niks konden doen. Nu was alles weer, vrijheid, blijheid is een groot woord, maar er kon weer van alles. Daarom was misschien het verwachtingspatroon ook veel hoger. Dat heeft zeker ook meegespeeld.

De heer Gravendijk: Ook ik geef het wel een voldoende. Echter wel met de kanttekening dat er natuurlijk genoeg verbeterlagen zijn. Ik wil wel meegeven, dat geef ik eigenlijk ook aan dat de ondernemers in werkgroepen mee aan dingen zitten te werken is, we zijn zo verwend, dat is een kwaliteit die we onszelf hebben... Verdient. Dat zeker als je het vergelijk gaat maken in eenzelfde periode met een evenement wat door de jaren heen is opgebouwd, dat je dat vergelijk nooit kan maken. Eigenlijk altijd meteen bij elk evenement willen we daar staan. Ik zie wel echt de potentie dat het van een midden-naar een topsegment weer kan groeien.

De voorzitter: Misschien kunnen we van een zesje naar een zeven. Zijn er nog meer vragen?

De heer Van der Spoel: Ja, voorzitter.

De voorzitter: De heer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel. Inderdaad een vraag voor de kartrekkers. Afgelopen zomerreces was ik met mijn kinderen en mijn ex-vrouw in Euro Disney, wat ontzettend leuk was. Dat is echt het walhalla voor marketeers ook. Want dat is een bedrijf dat weet hoe ze hun dingen moeten vermarkten. Zij beginnen altijd bij het verhaal. Dat is ook het voordeel van dat bedrijf natuurlijk, die maken mooie films. Vanuit dat verhaal gaan ze nadenken, wat kunnen we qua attractie gaan doen en wat kunnen we gaan neerzetten? Ik vind de Dordtse Decemberdagen een mooie catchy naam. Mijn vraag is eigenlijk, welk verhaal zit erachter? Want wat we nu doen, althans zo ervaar ik het stuk, zijn dingetjes snel nog even bij bedenken om er vervolgens nog iets van te maken. Maar volgens mij moeten we vanuit dat verhaal gaan denken. Dan denk ik bij mezelf, dan kunnen we dat als voorbeeld van Disney gaan nemen van, ligt dat verhaal er bij Dordrecht Marketing? Zo ja, kunt u daar wat over vertellen?

De voorzitter: Is er een verhaal? Mijnheer Den Braber.

De heer Den Braber: Er ligt zeker een verhaal. Ik denk ook dat je doelt op de afgelopen editie. Dat was ook de valkuil waar we, ingetrapt zijn is een groot woord. Maar er is toen ook de ambitie geweest om zoveel mogelijk bij elkaar te brengen. Daardoor is dat verhaal ook een beetje teniet gedaan. Het Dwaalspoor is eigenlijk het centrale verhaal waar dingen omheen gebouwd moet worden. Voor dit jaar gaan we dat ook oppakken. Er is ook een centrale afzender, of in ieder geval het verhaal draait ook om wat we nu hebben gedefinieerd als nostalgie, het verleden herleven. Daar gaan we alles aan labelen, ook gedurende Dwaalspoor, maar ook de randprogrammering. In die weekenden rondom de Decembermarkt en ook wat we in dat tweede weekend op de planning hebben. We hebben niet zo'n hele legacy natuurlijk als dat Disney heeft, helaas, maar misschien komt hij nog. Maar we zijn ons terdege van bewust dat we dat thema strak moeten houden ook en niet alles aan de Dordtse Decemberdagen moeten willen labelen. Vorig jaar hebben we dat eigenlijk te veel gedaan, waardoor het voor niemand meer duidelijk was. Waar staat de Dordtse Decemberdagen nu voor? Daar zijn we ons terdege van bewust. Dat verhaal ligt er ook wel. Zo kijken we ook naar de losse componenten. Hoe kunnen die componenten daar invulling aan gaan geven?

Dat zijn dan de beste methodes om de hele programmering van die twee weken invulling te geven. Er wordt over nagedacht. Remco is altijd groot pleitbezorger, ook bijvoorbeeld in de bewegwijzering, dat je een soort van Winter Efteling gevoel moet gaan creëren. Budgettair wordt dat een uitdaging natuurlijk, om de hele stad zo aan te kleden. Maar dat nemen we zeker ook mee. Een stukje beleving, wat ook aangegeven is in het rapport, is zeer belangrijk, omdat de mensen ook, gek gezegd, ongeveer verwachten als ze uit de auto stappen dat ze al denken van, ik kom nu in een kerstbeleving terecht. Daar gaan we wel aan werken. Zo groot als Disney of de Efteling is nog niet haalbaar, maar is wel ons streven in de toekomst.

De voorzitter: Dat ging over de beleving. Gaan we naar de heer Wringer.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Over financiering gesproken. Ik was eind vorig jaar in Edinburgh, zoals Nederlanders het noemen, tijdens de kerst, vlak voor de kerst. Een hele grote schaatsbaan, Duitse kerststalletjes, een Duitse markt. Maar daar zie je ook dat bijvoorbeeld de Kerstman gesponsord wordt door een grote landelijke supermarkt. Wordt er ook gekeken hier naar commerciële sponsoring om wat meer geld op te halen en zodat we het wat uit kunnen breiden?

De heer Den Braber: U bedoelt dan de ijsbaan of de Dordtse Decemberdagen, of alle twee, allebei?

De heer Wringer: Alles wat sponsorering en wat het evenement wat groter en mooier kan maken.

De heer Den Braber: Precies. Voor de ijsbaan is het natuurlijk, dat zou dan voor volgend jaar gelden. Daar wordt, denk ik, eerst een onderzoek verricht van, wat zijn de randvoorwaarden en wat willen we met de ijsbaan? Daar zal ongetwijfeld naar gekeken worden, zijn er partijen die sponsoring zouden kunnen leveren? Voor de Dordtse Decemberdagen wordt er altijd wel aan gewerkt, sponsoring, maar dan heb je het vaak wel op lokaal vlak. Onze ervaring is ook met de Kerstmarkt toentertijd, daar is een heel sponsorplan voor uitgerold en daar zijn ook landelijke partijen her en der geweest, de Hasbro is weleens geweest, een of ander snoepmerk, het Holland Casino heeft er weleens gestaan. Maar het is natuurlijk altijd een lastig evenwicht om te kijken van, wat wil je wel en niet hebben? Casino, wil je dat hebben? Is dat verantwoord om neer te zetten? Daar wordt wel naar gekeken, maar zelfs bij de Kerstmarkt, moet ik zeggen, was het heel moeilijk om landelijke sponsoren binnen te halen. Ook al is het evenement nog zo groot, ook al heeft het landelijke uitstraling, men kiest toch eerder voor Amsterdam of Rotterdam om een landelijk event te sponsoren. Wat dat aangaat, dat is de realiteit. Daar zal naar gekeken worden, maar met name voor de Decemberdagen wel op lokaal vlak. Remco is ook druk bezig met de diverse winkeliersverenigingen, om die aan boord te krijgen. Dat valt nog niet tegen.

De voorzitter: Wie kan ik het woord geven voor een volgende vraag? De heer Van den Berg en daarna gaan we naar...

De heer Van den Berg: Ik heb eigenlijk aansluitend daarop inderdaad een vraag. Lukt het inderdaad om de ondernemers ook te betrekken om eventueel iets daarin bij te dragen? Wederkerig ook weer voor hen om extra inkomsten te genereren. Want in het rapport zie

ik dat sommige ondernemers een additionele omzet ervaren, maar als ik dan sommigen zie, denk ik, veel niet. Als ik kijk naar het cijfer dat de ondernemers geven, een 5,2, denk ik dat daar ook inderdaad wel winst te behalen valt.

De heer Gravendijk: Eigenlijk gaf Danny het al heel erg aan het begin aan, het cijfer van de ondernemers was aanzienlijk anders dan hetgeen waar we het eigenlijk met zijn allen voor doen in eerste instantie, is de bezoekers. Als de bezoekers een fijne binnenstad beleven op elk moment van de dag, dan zou het automatisch ook voor de ondernemer gelden. De POBD draagt uiteindelijk uiteraard ook bij in de financiën. Daar zit niet alleen op organisatie, maar ook op financieel de co-hosting. Wat Danny net aangaf, er zijn nog diverse winkelcentra, neem een Achterom, die jarenlang ook marketinggeld in hun huur hebben verworven, daar niks meer mee doen of in ieder geval niet de juiste weg weten te vinden. Die willen aansluiten en daarmee ook die samenwerking op dat niveau veel meer verhogen. Het ondernemerschap. Daarin verwachten wij, dat zien we ook wel... Ik heb ook wel weer andere geluiden gehoord over de winst. Veel de bevroegden die wij doen met omzetindexen, die geven toch aan dat ze gewoon een heel goede jaarafsluiting hebben gehad. Alleen dat gekoppeld aan het gemis van de sfeer, zorgt wellicht voor het cijfer.

De heer Den Braber: Een kleine aanvulling daarop nog. Er zit geen verschil eigenlijk in de participatie voor Dordtse Decemberdagen of de Kerstmarkt in het verleden. Daar was het ook heel moeilijk om vanuit de ondernemers uit de binnenstad een bijdrage te krijgen. Maar ik denk dat het nu eigenlijk beter gaat nog zelfs dan tijdens de Kerstmarkt. Maar dat komt ook door Remco's rollen in de stad, omdat hij echt continu door de stad wandelt en heel veel ondernemers ook persoonlijk kent dat.

De heer: Mag ik nog wat aanvullen?

De voorzitter: U mag ook een aanvulling doen. Ja hoor.

De heer Huisman: Ik denk dat het ondernemersfondsen, het POBD, al behoorlijk... Het ondernemersfonds. POBD brengt al aardig wat in, in het hele complex, in het hele gebeuren. Die steunt dat financieel behoorlijk. Dat was met de Kerstmarkt niet, maar met de Dordtse Decemberdagen wel. Daarnaast trek ik dat wat breder, want de hele binnenstad is volgens mij heel leuk aangekleed met verlichting. Dat komt allemaal van POBD. Er wordt al behoorlijk geïnvesteerd vanuit de ondernemers daarin. We zouden wel wat meer willen. Dat is een ander verhaal. Maar ik denk dat er al behoorlijk bijgedragen wordt. Het is goed dat u die vraag stelt, want dan kan ik dat nog even toelichten. Een hoop mensen onderschatten dat, maar de hele verlichting, heel de sfeer in die dagen dat is door de POBD.

De voorzitter: Bedankt voor deze aanvulling. Zijn er nog nieuwe vragen? Mevrouw Van Herwijnen, excuses. Ik vergat u bijna

Mevrouw Van Herwijnen: Dank je wel. Daarnet kwam de ijsbaan nog eventjes sprake. Daar had ik nog even een vraag over. Ik las in de stukken dat er al gekeken wordt naar een aantal voorwaarden van de ijsbaan. Wordt er ook gekeken naar duurzaamheid? Staat er een aggregaat achter die ijsbaan of zijn er andere duurzamere manieren te bedenken?

De heer Den Braber: Ik ga ervan uit dat dat in de voorwaarden gaat meegenomen worden binnen dat onderzoek ook. Volgens mij zijn er een aantal oude voorwaarden van voorheen de ijsbaan. Dat is trouwens al langer geleden dan de meeste mensen zich realiseren. Ik heb het even in onze boeken terug gezocht. Dat is 2015 geweest. Al eventjes terug dat hij voor het laatst is geweest. Duurzaamheid is natuurlijk een belangrijk item daarin geworden, in de voorwaarden. Ik leid dat onderzoek niet, maar ik neem aan dat dat vast aangedragen worden.

De voorzitter: Voldoende beantwoord? Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: ik heb een vraag aan de heer Huisman. Dat is omdat hij aangeeft dat de POBD fors investeert. Klopt het dat de POBD gefinancierd wordt... Tenminste geld dat is van de ondernemers, volgens mij, vanuit de reclamebelasting, die gelukkig verdwijnt. Daarnaast de subsidie van de gemeente. Eigenlijk zijn het de ondernemers zelf dan toch die betalen. Dat is niet per se POBD als titel, maar de ondernemers met elkaar.

De voorzitter: Ik snap de vraag niet helemaal. Kan hij nog iets verduidelijkt worden?

De heer Huisman: Ik begreep hem wel hoor.

Mevrouw Koene: De vraag is dat de POBD volledig gefinancierd wordt uit reclamebelasting en uit subsidie van de gemeente. Dat als de POBD financiert of het klopt dat dat dan eigenlijk de ondernemers zijn die dat betalen.

De voorzitter: Bedankt. Ik snapte hem daarnet gewoon even niet.

De heer Huisman: Dat is correct. Dat is ook wat ik eigenlijk bedoelde, omdat de vraag kwam van, doen ondernemers ook nog wat inleggen? Het POBD zijn de ondernemers. Ik bedoel, wij vertegenwoordigen de ondernemers. Wij beheren dat geld wat binnenkomt. Daar gaan wij leuke en mooie en goede dingen mee doen.

Mevrouw Koene: Maar dat is nog niet voor iedereen bekend. Vandaar dat ik het even zo specifiek vraag.

De heer Huisman: Dat is prima. Dan ben ik blij dat ik wat aan kon vullen.

De voorzitter: Zijn er aanvullende vragen? Je had nog meer. Ik zat ook nog te denken, er is natuurlijk ook wel gevraagd om meer en beter aan te sluiten. Wilt u daar ook nog een reactie op? Zullen we dat even nu doen? Dan mag daarnaar mijnheer Den Heijer met vervolgvragen.

De heer Den Braber: Vanuit de Rotary, de vraag, neem ik aan?

De voorzitter: Ja.

De heer Den Braber: Er is het afgelopen jaar al aansluiting gezocht. Er zijn al wat mailtjes heen en weer gegaan, volgens mij, de afgelopen dagen. Er is al een gesprek geweest, ook met de begeleider vanuit het evenementenbureau en de Rotary. We gaan daar zeker

weer naar kijken om het nog beter aan te pakken met elkaar, omdat we een gemeenschappelijk doel hebben uiteindelijk. Een volmondig ja daarop.

Mevrouw Kraaijeveld: Daar zijn we heel blij mee. Dank je wel.

De voorzitter: Mooi. Dan gaan we naar mijnheer Den Heijer.

De heer Den Heijer: We lezen dat er tevens de vraag is of het organiserend vermogen nog in de stad is om de oude vorm van de Kerstmarkt te organiseren. Wat moeten wij ons daarbij voorstellen? Wat is daarin veranderd? Heeft dat de met ondernemers te maken? Heeft dat met Dordrecht Marketing te maken? Is het hoe wij als gemeente dat dat zelf regelen?

De heer Den Braber: Dat komt voort uit het rapport van Lex Kruijver toch? Daar staat het in. Wij onderschrijven dat als organisatie in ieder geval niet. Er is een tweeënhalve, drie jaar geleden wel een wisseling geweest in personeelsbestand, maar ondertussen zit daar weer een volwaardig team. Als je praat over het organiserend vermogen, dat was met de Kerstmarkt ook al en dat zal bij de Dordtse Decemberevenementen niet anders zijn, het heeft wel een weerslag op de organisatie en met name op het evenementenbureau dan. Het aantal uren wat erin gestoken moet worden. In de basis is het evenementenbureau ter begeleiding van evenementen. Nu zit er ook een soort van rol van de organisatoren van evenementen. Dat bedoelt het rapport er ook mee, denk ik, dat het wel een weerslag heeft op het urenbestand waar het op ingezet wordt. Zodoende.

De voorzitter: Mijnheer Den Heijer, u had nog meer vragen.

De heer Den Heijer: Ik werd wel enthousiast van de inbreng van de Rotary. Ik vroeg me eigenlijk af, ook naar de rest toe... Rotary dan. Dat kan en mag ook. Dan doen we gewoon de Rotary. Ik vroeg me namelijk af hoeveel mensen zoals u zijn er? Met hoeveel partners werken wij samen en hoeveel mensen vormen die puzzel waarmee we die Dordtse Decemberevenementen organiseren? Is niet per se een vraag aan uzelf, maar misschien ook aan de rest. Ik ben daar benieuwd naar.

De heer Gravendijk: Wat dat betreft proberen zoveel mogelijk partijen die van invloed kunnen zijn op de sfeer en beleving aan te sluiten. Het Cultureel Platform is natuurlijk daar een heel goed voorbeeld van. Daar proberen we echt wel de aansluiting in te vinden. Wat ook het rapport weergeeft, ik denk dat voornamelijk voor de bezoeker, het bewonersplatform, dat daar wellicht nog wel wat slagen te halen vallen, want ze zijn wel gehoord in de rapporten en de vele bezoekersenquêtes die gehouden zijn, maar ik denk dat inderdaad de samenwerking in zoverre het ophalen van wensen en behoeftes daar zeker nog wel naar een volgend level kan. Maar partijen als cultuur, wat wij heel erg aanwezig hebben, dat is iets waar we echt wel goed aansluiting op vinden.

De voorzitter: Dat is niet echt een aantal, maar wel een indicatie van waar u het zoekt, de samenwerking, toch? Hij vroeg, met hoeveel partners hebben we te maken? Maar kunt u dat bij benadering aangeven?

De heer Gravendijk: Ik heb niet echt direct een aantal van, dit zijn er vijf of tien. Wat dat betreft zijn we met de Kunstkerk, zijn we met het Dordrechts Museum en Het Hof, met Kunstmin wel mee in gesprek om daar ook samenwerking in te vinden.

De voorzitter: U wilde nog wat aanvullen.

De heer Den Braber: Ik dacht, dat is wel belangrijk om te noemen. We zoeken het ook niet in het aantal participanten of in ieder geval co-partners, maar meer in de kwaliteit ervan. Want anders kom je weer terug op het verhaal waar we het net over hadden, dat je iedereen erbij wil betrekken en waardoor het thema weer verwatert. Dat je dat weer uit het oog verliest. De kwaliteit staat voorop. De Rotary geeft daar zeker invulling aan.

De voorzitter: Hier mag even op gereageerd worden, mevrouw Kraaijeveld.

Mevrouw Kraaijeveld: Ik wil ook nog even aangeven, natuurlijk staan we open voor de samenwerking met elkaar. Dat betekent ook horeca. Dat wij ook graag willen dat de horeca meer omzet krijgt door ons evenement. Ik wil ook even aanstippen dat wij samenwerken met heel veel bedrijven in Dordrecht, omdat wij die fundraising natuurlijk op orde willen krijgen. Bedrijven zijn zeer geïnteresseerd, ook grote bedrijven die meedoen binnen Dordrecht. Wellicht liggen daar ook nog wat kansen voor de Dordtse Decemberdagen.

De voorzitter: Bedankt voor deze aanvulling. We gaan naar de heer Hartmeijer.

De heer Hartmeijer: Dank. Ik had nog een vraag, want ik werd even getriggerd door mensen erbij betrekken, ook kunst bijvoorbeeld. Over Dwaalspoor bijvoorbeeld, dat je dat verder wil uitbouwen natuurlijk de komende jaren. Is het dan ook niet bijvoorbeeld een idee om beeldende kunstenaars of lichtkunstenaars daarbij te betrekken, te benaderen om iets bij te dragen, zeker als je een verhaal hebt. Moeten we daaraan denken?

De heer Den Braber: De deelorganisator van dit geheel, de uitvoerende is ook een Dordts bedrijf, Sprits. Die hebben hun voeten in de klei hier ook in Dordrecht. Afgelopen jaar is er natuurlijk in de museumtuin ook het een en ander gebeurd, georganiseerd vanuit de mensen ook van de Kunstkerk. Die hebben een heel groot netwerk natuurlijk, in die zin. Die samenwerking en die gesprekken heeft Remco ook al gehad, om te kijken hoe we in gezamenlijkheid daar invulling aan kunnen geven en of het toegevoegde waarde heeft voor elkaar natuurlijk. Daar wordt aan gewerkt in ieder geval.

De voorzitter: Ik zie op dit moment geen nieuwe vragen ontstaan. Ik zou graag ook nog eens even ons gesprek richten op de beslispunten. Of we op elk beslispunt gewoon genoeg informatie hebben om daar een mening over te kunnen hebben.

Het eerste beslispunt gaat over het rapport, de analyse van de Dordtse Decemberdagen en Kerstmarkt van het Onderzoeksbureau Respons. Dan gaat het om de vraag of we de conclusies en aanbevelingen hierin over willen nemen. Wie heeft daar nog meer informatie nodig en kan er ook een concrete vraag aan gekoppeld worden? Volstrekt helder. Dan gaan we naar het tweede beslispunt. Dat gaat over het kennismaken van het andere rapport van de OCD. Ook over de evaluatie van de Dordtse Decemberdagen.

Is dat rapport voldoende duidelijk of zijn daar ook nog vragen over? Geen vragen. Dan beslispunt drie. Kunt u zich erin vinden, is dan eigenlijk de vraag, dat de Dordtse Kerstmarkt zoals die was er niet meer zal komen en dat hij wordt vervangen door de Dordtse Decemberdagen en dat die wordt doorontwikkeld volgens de in het voorstel benoemde aangepaste uitgangspunten? Ja. Dan gaan we naar beslispunt vier. Ondertussen mag u nog andere vragen bedenken hoor. Dat is ook goed. De begrotingspost, dit gaat over een financieel aspect, van Kerstmarkt te wijzigen in Dordtse Decemberdagen en daar nog een budget aan toe te voegen. Het bestaande budget was bijna 2 ton en het toe te voegen budget is 50.000. In het stuk is beargumenteerd waarom dat nodig is. Is daar voldoende informatie over gegeven? Zijn er nog vragen over? Mevrouw Van Waardhuizen.

Mevrouw Simon-van Waardhuizen: Dank, voorzitter. Ik vroeg me af, mijnheer noemde in het begin ook het stukje verborgen kosten, zitten die ook in dit bedrag besloten of moet ik dit zien als dekking van kostenstijging en wellicht andere kosten die in het stuk genoemd staan?

De heer Den Braber: In die twee ton gaat het dan om. De verborgen kosten zitten met name in de uren die wij er zelf insteken, stukje overhead. Dat zit allemaal niet hier inbegrepen. Dordrecht Marketing financiert ook de marketing van de Dordtse Decemberdagen in deze. Dat zit ook niet binnen die 2 ton. Eenmalig voor dit jaar zullen wij als Dordrecht Marketing & Partners het ook nog plussen met een bedrag. POBD heeft ook een aanvullende bijdrage toegezegd. Derhalve binnen die 2 ton zitten nog wel aanzienlijk wat kosten bij. Derhalve ook dat die plus van 50.000 aangevraagd is, denk ik, voor 2024, hebben we het dan over.

De voorzitter: Voldoende beantwoord? Nog meer vragen op dit punt? Dan gaan we naar beslispunt vijf. Dat gaat over de ijsbaan. Daar zouden we vanavond trouwens ook een inspreker over hebben, maar die is helaas ziek. Die heeft zich moeten afmelden. De jaarlijkse ijsbaan mogelijk maken. Dat gaat ook over een structureel budget van 50.000. Zijn daar nog vragen over? Daar een vraag? Nee? Ik hoor en zie geen vragenstellers, maar zijn gewoon nog algemene vragen? Anders gaan we gewoon vrij vlot verder, denk ik. Zijn er nog vragen over het hele raadsvoorstel? De heer Van Pelt.

De heer Van Pelt: Ik begrijp ook uit de documenten dat de DDD, de Dordtse Decemberdagen eigenlijk een soort doorstart is van de Kerstmarkt, die als gevolg van de coronamaatregelen eigenlijk ter ziele is gegaan of in ieder geval is ingezakt. Of er bij de nieuwe naam, ook of dat bewust is gedaan, om daar de kerst uit te halen, omdat ik denk dat die kerst wel een trekker is, een sterk merk, omdat mensen, burgers een hele snelle associatie hebben bij kerst met gezelligheid. Mijn vraag is eigenlijk van, welk gewicht heeft het begrip kerst ook in de naamgeving?

De heer Den Braber: De Decemberdagen is natuurlijk meer dan de kerst, zoals de Kerstmarkt dat eigenlijk ook was. Het is nu een hele langere periode. Oud en nieuw zit erbij. Het is de hele december, de feestmaand. In de benaming Dordtse Decemberdagen en ook, zoals Remco het net al noemde, de Decembermarkt die we willen gaan organiseren, is bewust er wel voor gekozen om de naam Kerstmarkt niet meer te gebruiken, in het kader van verwachtingsmanagement. Want als wij het de Kerstmarkt blijven noemen, denken de mensen ook dat er zes kilometer aan kramen is, driehonderd

verschillende kramen en noem maar op. Dat is het gewoon dit jaar zeker nog niet. Dat is een stukje verwachtingsmanagement dat we in de benaming hebben verwerkt.

De heer Huisman: Mag ik daar wat op aanvullen? De vraagstelling is zeer correct. We zijn inderdaad noodgedwongen naar de Dordtse Decemberdagen gegaan, zoals u het formuleert. Om alleen kerst te gebruiken, dat bakende zo af alleen in de kerstperiode, terwijl wij juist heel die decembermaand als een gezellige maand met uitdagende momenten, bezoekers, alles wilden hebben. We hebben toen bewust gekozen om niet het woord kerst erin te gebruiken, maar december om hem veel breder te trekken. Daar kunnen we altijd over praten, maar dat was de uitgangspositie.

De voorzitter: Voldoende beantwoord, mijnheer Van Pelt? Ja? Heeft iemand nog een vraag? Opnieuw geen vragen. Dan gaan we het hebben over hoe het verder verloopt. Er kan een oordeelsvormende vergadering volgen. Dan wil ik graag van partijen zien of horen of ze die nodig achten. De heer Wringer. Zijn er nog meer partijen die dat nodig achten? Mijnheer Wringer, u mag even toelichten waarom je dat nodig acht.

De heer Wringer: Als er geen audit voor een vergadering komt, dan heb ik wel wat punten om in te brengen. Maar ik denk dat Dordtse Decemberdagen nog groter en mooier en beter kan worden. Dat kan ik nu doen of dat kan ik op een oordeelsvormende vergadering doen, dacht ik zo.

De voorzitter: Als er geen standpunt aan vastzit, mag u het nu doen. U mag ideeën aanleveren.

De heer Wringer: We hadden nog een half uur, geloof ik.

De voorzitter: U krijgt drie minuten.

De heer Wringer: Toen ik dit punt voorbereidde, dan komen er natuurlijk allemaal wel heel creatieve ideeën naar boven. Dit jaar is er dan nog geen schaatsbaan, maar volgend jaar hopelijk wel, maar kleed dat dan ook aan. Zorg dat er een podium is voor koren om kerstnummers... Zorg dat de kinderen de Kerstman kunnen ontmoeten. Een glaasje glühwein. Apfelstrudel kunnen eten. Maak het echt gezellig, want afgelopen december was natuurlijk een flop, laten we het zo noemen. De feestverlichting kan wat ons betreft ook wel wat eerder opgehangen worden en wat langer blijven hangen. Dat geeft toch wel een sfeer. Het zijn toch de donkere dagen. Ook het havengebied. Ik weet niet of u dat erbij wil betrekken, maar dat geeft juist met al die boten zoveel mooie verlichting. Maar als je het compacter wil maken, wil je misschien het havengebied links laten liggen, maar dat weet ik niet. Maar het geeft altijd wel echt een sfeer.

Mijnheer zegt net, we willen het trekken over december. Maak het dan iets langer dan die twee weken. Begin iets eerder en ga zeker de eerste paar dagen van januari door, als een hoop mensen nog kerstvakantie hebben. Ik ben er bijna. Maak werk van het Statenplein. Verhuis nu eindelijk eens permanent de weekmarkt, zodat het Statenplein continu beschikbaar is, elk weekend, om iets te organiseren. Dat kwam bij mij boven druppelen. Dat wil ik even meegeven.

De voorzitter: Bedankt, mijnheer Wringer. Gaan we opnieuw naar de vraag of het oordeelsvormend nog besproken moet worden. Nu niet meer? Helder. Dan moeten we ook de vraag bespreken hoe het dan naar de raad gaat, als hamerstuk of als bespreekstuk? Als iemand nu al weet moties of amendementen in te dienen, dan wordt het sowieso een bespreekstuk.

De heer Safranti: Voorzitter

De voorzitter: Mijnheer Safranti.

De heer Safranti: Gezien de reacties en de uitleg die voor vanavond is gegeven, denk ik dat dat gewoon als hamerstuk...

De voorzitter: Zolang ik ook geen andere meningen daarover hoor, denk ik dat de meesten het met u eens zijn. Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Ik overweeg nog een motie.

De voorzitter: U overweegt nog motie. Dan zullen we dat inderdaad tegen die tijd zien. Dan wordt het vanzelf een bespreekstuk. Ik wil alle sprekers van harte bedanken. Alle commissie- en raadsleden ook. Het ging voortvarend, denk ik. We hebben veel gehoord en we hebben de motivaties gehoord en we kunnen...

6. Vaststellen Startnotitie opgave Inclusieve Stad - Startnotitie

Voorzitter: mevrouw Van Vugt-Roose

Raadsgriffier: de heer Den Boer

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Van Ballegooijen (VVD)

Dhr. Van den Berg (CDA)

Dhr. Burakçin (GroenLinks)

Dhr. De Heer (CU/SGP)

Mevr. Kamphuis (SP)

Dhr. Kolkiliç (DENK)

Mevr. Kruger (GroenLinks)

Mevr. Pichel (FvD)

Dhr. Schalken-den Hartog (Beter Voor Dordt)

Dhr. Schilt (Partij van de Arbeid)

Mevr. Simon-van Waardhuizen (Fractie van Waardhuizen)

Mevr. Stolk (VSP)

Dhr. Venderbos-Lambinon (Partij voor de Dieren)

Portefeuillehouders: wethouder C. van Benschop

Overige aanwezigen: mevr. De Vlieger, mevr. Mast, dhr. Polat

De voorzitter: Beste mensen, we gaan beginnen met de Startnotitie Inclusieve Stad. We hebben daar vanavond een oordeelsvormende vergadering over. Voordat wij echt tot het oordeelvormende deel overgaan, hebben we eerst nog drie sprekers. Om te beginnen mevrouw Annette de Vlieger. Daarna stappen we over naar Diana Mast. Vervolgens gaan we naar iemand die namens het Turkse Platform ook even het woord zou voeren. Ik wil u vragen het vrij kort te houden, vier of vijf minuten. Daarna gaan we door naar de volgende ronde. Maar voordat we beginnen moet iedereen zich nog even voorstellen voor mensen thuis en voor het verslag. Kan ik beginnen bij de heer Schalken?

De heer Schalken-den Hartog: Geen verrassing. David Schalken, Beter voor Dordt.

Mevrouw Stolk: Margret Stolk, VSP Dordrecht.

Mevrouw Kruger: Kitty Kruger, GroenLinks Dordrecht.

De heer Burakçin: Necdet Burakçin, GroenLinks Dordrecht.

Mevrouw Pichel: Ruby Pichel, Forum voor Democratie.

De heer Schilt: Ruben Schilt, Partij van de Arbeid.

De heer Van den Berg: Elco van den Berg, CDA Dordrecht.

De heer Van Ballegooijen: Luca van Ballegooijen, Dordtse VVD.

De heer Kolkiliç: Masum Kolkiliç, Dordtse DENK.

Mevrouw Simon-van Waardhuizen: Claudia Simon-van Waardhuizen, Fractie van Waardhuizen.

De heer Venderbos-Lambinon: Chris Venderbos, Partij voor de Dieren Dordrecht.

De heer De Heer: Robert De Heer, ChristenUnie/SGP.

Mevrouw Kamphuis: Meta Kamphuis, SP.

Mevrouw Mast: Diana Mast.

Mevrouw De Vlieger: Annette de Vlieger, spreker.

De heer Den Boer: Mark den Boer, commissiegriffier.

Mevrouw Van Benschop: Chris van Benschop, wethouder.

Mijnheer Polat: Ahmet Polat, Platform Turkse Dordtenaren.

De voorzitter: Ik ben Franciske van Vugt, vanavond uw voorzitter. Dan beginnen we met de sprekers, mevrouw De Vlieger.

Mevrouw De Vlieger: Geachte commissieleden, geachte aanwezigen, bedankt dat ik u voorafgaand aan het oordeelsvormend debat mag toespreken over het onderwerp inclusiviteit en diversiteit. Van discriminatie of uitsluiting is sprake wanneer niet iedereen in gelijke gevallen gelijk wordt behandeld. Het kan daarbij gaan om van alles en nog wat aan aanleidingen en, daar wil ik het over hebben, op welke grond dan ook. Ook het niet benoemen waarom is niet toegestaan als reden van uitsluiting. Raad en college zien diversiteit en inclusie als belangrijke opgave. De ambitie van Dordrecht is, we accepteren geen uitsluiting en discriminatie. In de context van subsidieverstrekking vindt de gemeente stimuleren van diversiteit en inclusie belangrijk. Aan de hand van de concrete situatie van stichting Villa TrösT, waar ik tot en met december '22 vrijwilliger was, hoop ik bij te dragen aan het formuleren van de grenzen van hoever de raad vindt dat de gemeente mag gaan in de eisen die zij stelt aan subsidiepartners op het gebied van diversiteitsbeleid. Stichting Villa TrösT is een prachtig initiatief voor de stad. Stichting villa TrösT ontvangt subsidie van de gemeente en villa TrösT is een organisatie die mensen uitsluit. Dit ofschoon in hun eigen statuten met veel details is geformuleerd dat discriminatie niet mag. In die statuten van Villa TrösT echter ontbreekt de categorie op welke grond dan ook. Eén van de activiteiten die ik binnen Villa TrösT verzorgde, was de workshop verlieservaringen delen. Drager van deze ontmoeting is dat iedereen verliezen lijdt in het leven. De workshop kent een format dat recht doet aan ieders inbreng en tot doel heeft dat alle deelnemers zich gehoord en gesteund voelen. Najaar '22 miste ik een taakhoudersoverleg bij de Villa. In het bijpraten in de dagen daarna werd ik verzocht om een drietal deelnemers aan verlieservaringen te laten weten dat de activiteit voortaan niet meer in de agenda zou staan, niet meer openbaar zou zijn. Iedereen mocht meedoen, ook andere mensen, maar deze drie mensen mochten niet meer zomaar aan openbaar aangekondigde activiteiten deelnemen. Op de vraag wat deze deelnemers onderscheiden van anderen, kreeg ik geen antwoord. Diana is één van hen. Geen opgave van reden. In mijn activiteiten werd haar inbreng gewaardeerd. Nummer twee is een man die eens bij een lezing over verlies, waar ik niet bij was, emotioneel had gereageerd. Hij is ter plekke opgevangen door een aanwezige vrijwilliger. Probleem opgelost, zou je zeggen. Maar blijkbaar voor het bestuur niet. Mijnheer moest uit beeld. De derde is iemand uit Wielwijk, geboren als woonwagenvoerster. Begrijpt u het probleem? Ik niet. Dit heet volgens de wet uitsluiting op welke grond dan ook. Het is niet toegestaan. Ik weigerde deze mensen uit te sluiten. Toen ik in een vervolgesprek nogmaals weigerde om zonder opgave van reden mensen uit te sluiten, werd mij de deur gewezen. Met mijn vertrek stopte de activiteit voor iedereen, bij de Villa dan, want daarbuiten gaat hij nog altijd door. Omdat stichting Villa TrösT niemand van de verandering op de hoogte bracht, was het alsnog aan mij om deze drie mensen te vertellen dat ze niet langer welkom zijn in Villa TrösT.

Samen met Diana ben ik in gesprek gegaan met de antidiscriminatie personen op het Stadskantoor. Zij is vervolgens naar Radar gegaan en ik heb contact gelegd met de vertrouwenspersoon van Villa TrösT. U denkt misschien, mooi toch zo'n vertrouwenspersoon. Die hebben ze dan maar wel. Een organisatie in en om de zorg is wettelijk verplicht tot een klachtenprocedure. De vertrouwenspersoon vervult een rol in het voorkomen van de onbevredigende en gewoonlijk schriftelijke klachtenprocedure, die in het algemeen niets oplevert. De vertrouwenspersoon heeft uitgebreide pogingen ondernomen om tot een gesprek tussen mij en de bestuurders van Villa TrösT te komen. Dit is net zo lang getraineerd tot hij concludeerde dat er geen bereidheid was om zelfs

maar naar mijn kant van het verhaal te luisteren. De ambitie van Dordrecht is, we accepteren geen uitsluiting en discriminatie. Voor uw debat over hoever de gemeente mag gaan in de eisen die zij stelt aan subsidieontvangers op het gebied van diversiteitsbeleid wil ik u de volgende punten meegeven. Hoe in een subsidiebeschikking inclusiviteit en diversiteit op te nemen als vereiste. Kan met uitstel of afstel van uitbetaling van subsidiebedragen inclusie en divers gedrag worden afgedwongen? B, het gesprek met wie uitsluiting heeft ervaren worden afgedwongen? Drie, kan de gemeente in een situatie van uitsluiting en weigering tot gesprek een gesprek verplichten onder begeleiding van een deskundige, elkaar ontmoeten? Het kan gebeuren dat je er dan ook met elkaar niet uitkomt. Maar om zo'n situatie achter je te kunnen laten, is het belangrijk voor de uitgesloten om de eigen ervaring van de situatie te kunnen delen met de uitsluiter. Ik dank u voor uw aandacht en wens u een inspirerend debat met daadkrachtige resultaten voor de stad.

De voorzitter: Mevrouw De vlieger, bedankt voor uw inbreng omtrent de vraag hoe ver de gemeente kan gaan richting subsidienemers, -ontvangers. Dan gaan we door naar de tweede spreker, Diana Mast.

Mevrouw Mast: Goedenavond allemaal, mijn naam is Diana. Mijn bijnaam is ook wel G. Ik word gezien als gender. Ik wil mezelf zijn. Voor Villa TrösT was dat reden genoeg om mij uit te sluiten. In een geheime vergadering werd dat besloten. Aan Radar, waar ik met mevrouw Juliette Bonheur in contact ben gekomen, gaf vooral mevrouw Anne Goossens van Villa Tröst aan, wij willen niet dat overige bezoekers met mevrouw geconfronteerd worden, want wij weten niet wat zij is. Zelf weet ik heel goed wat ik ben. Verder gaf mevrouw Goossens aan, mevrouw komt ook uit het postcodegebied, veel laaggeletterde mensen, uitkeringsgerechtigden, komen veelal in aanraking met justitie. Ik heb na een moeilijke periode, na het overlijden van mijn vrouw, mijn leven weer opgepakt. Ik heb het diploma ervaringsdeskundige op het gebied van rouw en verlies op hbo-niveau gehaald aan de Hogeschool van Rotterdam. Maar wat was het grootste punt voor mij? Ik ben een Joods belijdende Portugese van de Joodse gemeenschap in Rotterdam. Uit mijn biologische familie zijn er vijf teruggekomen uit Auschwitz. Mijn biologische ouders hebben ondergedoken gezeten. Het trauma was te groot om mij als kind op te voeden. Op vrij jonge leeftijd ben ik afgestaan. Ieder jaar herdenken we hier de slachtoffers van de Holocaust in Dordrecht. In deze stad waar iedereen mag zijn wat je wilt zijn. Diversiteit staat hoog in het vaandel. Ik ben in juli opnieuw naar Auschwitz geweest, waar onze familie rust. Daar zijn de gevolgen zichtbaar van uitsluiting en discriminatie.

Want het gebeurt nog veel te veel. Ik heb alles geprobeerd om met Villa TrösT in gesprek te gaan. In het laatste gesprek gaf mevrouw aan, wie denkt zij dat ze is, de Joodse? Ze zei het iets anders, maar dat wil ik u besparen. Ik heb ook tegen mevrouw Juliette Bonheur gezegd, kijk er zal naar mij, wat mij is overkomen in mijn leven, nooit een straat of een plein vernoemd worden in de stad. Dat zou ik ook niet willen. Maar hoe ik wil leven en wie ik ben, verdien ik wel respect tot aan de laatste dag. Dank u dat ik in mocht spreken.

De voorzitter: Diana Mast hartelijk dank voor de inbreng ook op dit punt. Dan gaan we naar de derde spreker, de heer Polat.

De heer Polat: Dank, voorzitter. Platform Turkse Dordtenaren is heel blij met dit beleid, waar we het vandaag over de Startnotitie zullen hebben, waar jullie het over zullen hebben. Vooral omdat dit beleid eigenlijk is wat wij al jaren hebben willen zien in de stad. Doelgroepenbeleid was voorheen een issue in Dordrecht. Dat was afgeschaft jaren geleden. Met dit beleid komt er een nieuwe impuls om in ieder geval diversiteit en inclusie in de stad vorm te geven. We hebben voor dat doel een onderzoek laten doen. Daar hebben wij ook een rapport over geschreven. Dat hebben we ook allemaal gedeeld met u allen. Daarin zijn de resultaten opgenomen, waarin heel erg helder en duidelijk is dat er heel veel mis is in de stad. Dat er daarom actie ondernomen moet gaan worden. Dat dit beleid ervoor moet gaan zorgen om dat ook voor elkaar te krijgen, dat vinden wij een goede zaak. Wij hebben als Platform Turkse Dordtenaren besloten om alle steun te geven voor dit beleid. We zijn ook blij met de Startnotitie, in de zin van dat er in hoofdlijnen goede dingen zijn opgesteld. De invulling zal nog een tijd verder, heb ik begrepen, een maand of zes. We verwachten dat de invulling, de uitvoeringsagenda de nodige acties gaat laten zien. We zijn ervan overtuigd dat de gemeenteraad bewust is van wat er in de stad leeft en hoe wij daarmee om moeten gaan. Ik ben ook blij dat die twee sprekers hier vanuit een andere invalshoek dat laten zien. Het is breed. Men voelt in de stad dat er actie ondernomen moet gaan worden. We gaan ervan uit als Platform Turkse Dordtenaren, ook als vertegenwoordiger van iedereen in Dordrecht, dat er actie wordt ondernomen om discriminatie in deze stad voor altijd vaarwel te zeggen. Dank.

De voorzitter: Ook u hartelijk dank voor de inbreng en voor het rapport wat we onlangs ontvangen hebben. Dan gaan we nu het debat starten met de commissie- en raadsleden. Het gaat eigenlijk over drie vragen. Is er een goede balans tussen inzet op antidiscriminatie in Dordrecht als inclusieve stad? Welke balans, dat is vraag twee, wil de raad bewerkstelligen tussen diversiteit en competentie, waar het gaat om het wervingsbeleid van de gemeente Dordrecht? Hoever, vraag drie, vindt de raad dat de gemeente mag gaan in het stellen van eisen aan inkoopsubsidie en leveranciers, partners op het gebied van diversiteitsbeleid? Welke fracties mag ik hierover het woord geven? Ik zie al aardig wat fracties. Zullen proberen het dan wel een beetje kort en bondig te houden? Dan ga ik gewoon een beetje van links naar rechts. Mijnheer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, dank u wel. De vraag of er een goede balans is tussen inzet op antidiscriminatie en Dordrecht als inclusie stad, is naar de mening van de Partij voor de Dieren niet in balans.

Uit de gespreksverslagen opgave Inclusieve Stad Startnotitie komt dit duidelijk naar voren. De oproep en de wensen van de LHBTI+- personen is daar een goed voorbeeld van. De Partij voor de Dieren kan zich vinden in de voorgestelde uitgangspunten, zoals ze zijn beschreven in de vaststelling Startnotitie opgave Inclusieve Stad van 30 mei 2023 en de bijlage bij het raadsvoorstel. Met de gespreksverslagen opgave Inclusieve Stad roept de LHBTI+-gemeenschap op om meer invulling te geven aan een titel Regenboogstad. Tijdens de behandeling van de begroting 2023 op 8 november 2022 is het amendement aangenomen Dordrecht Regenboogstad, waarin wordt bepleit dat de subsidiegelden vanuit de Regenboogsteden worden besteed aan het uitbrengen van deze Regenboogstad. Wij zullen daarom een motie indienen om meer zichtbaarheid te geven aan de titel Regenboogstad en in tegenstelling tot onze eerdere motie nu beperkt

tot Regenboogvlag. In ons verkiezingsprogramma pleiten wij ervoor dat het ambtenarenapparaat een evenwichtige afspiegeling van de samenleving wordt. De Partij voor de Dieren heeft dan ook met instemming kennis genomen van de notitie Stimuleren diversiteit en inclusie binnen de interne organisatie als werkgever. Ook in de speerpunten in het uitvoeringsprogramma kunnen wij ons vinden, maar we zien ook de weerstand die deze ambitie met zijn meebrengt. Echter, we hebben er alle vertrouwen in dat de doelstelling gehaald zal gaan worden. Ook heeft de Partij voor de Dieren in het verkiezingsprogramma opgenomen dat de gemeente geen zaken doet met organisaties die discrimineren en uitsluiten. Helaas hebben wij minder vertrouwen in het stimuleren van diversiteit en inclusie in de inkoopsubsidie en de leveranciersketen. Dat minder vertrouwen is niet in de genoemde speerpunten, maar in de benodigde medewerking en informatievoorziening van de ketens. Helaas kunnen wij niet achter de voordeur kijken en moeten we afgaan op de door hen aangeleverde gegevens. De praktijk laat zien dat dit niet altijd waarheidsgetrouw is. Ik sluit af dat de Partij voor de Dieren zich kan vinden in deze Startnotitie. Dank u.

De voorzitter: Mijnheer Venderbos, bedankt. U heeft ook een motie aangekondigd over de Regenboogstad. Dan gaan we naar de heer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Voorzitter, bedankt. Ik zal ook met een politieke vraag beginnen. Als mijn fractie kijkt naar de balans tussen antidiscriminatie en Dordrecht als inclusieve stad, momenteel is er eigenlijk geen beleid. Daar zijn we mee bezig. Die balans is er niet. Het wervingsbeleid van de gemeente zien wij ook niet veel. Als we kijken naar een grote uitbesteding, bijvoorbeeld boa's, handhaving, oftewel toezicht, zoals bij de meesten bekend, de kledingvoorschriften daarvan worden door de gemeente opgesteld. Dan lees ik terug dat het dragen van een keppel of hoofddoek verboden is. Een zichtbare tatoeage ook. Dit laat blijken dat we op basis van uiterlijke kenmerken personen uitsluiten, terwijl we moeten beoordelen op basis van kwaliteiten en competenties.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter?

De voorzitter: Ja.

De heer Schalken-den Hartog: Zou ik misschien een vraag mogen stellen?

De voorzitter: Dat kan.

De heer Schalken-den Hartog: Een verduidelijkende vraag. Want DENK heeft het nu over inderdaad dat er bepaalde kledingvoorschriften zijn. Maar even voor mijn beeld, was het niet zo dat daar nu landelijke wetgeving over was, wat wel en niet mag? Dan kunnen wij daar in Dordrecht dan toch niet van afwijken, los van wat ik er persoonlijk van zou vinden.

De heer Kolkiliç: De kledingvoorschriften van de politie wordt op landelijk niveau geregeld en van de boa, oftewel de handhaving, is op lokaal niveau.

De heer Schalken-den Hartog: Dank u wel. Dat was mij niet bekend.

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis, u kunt daar iets op verduidelijken, begrijp ik.

Mevrouw Kamphuis: Nee, ik had een aanvullende vraag. Kledingvoorschriften, is dat niet zo, ook een kruisje van een kerk mag je niet hebben in verband dat je onafhankelijk blijft en bent?

De heer Kolkiliç: Ik kom daar zojuist ook op terug. Dat geeft eigenlijk een reactie op uw vraag.

De voorzitter: U mag het gevolgen.

De heer Kolkiliç: Voorzitter, kan de wethouder aangeven dat we ook gaan kijken naar de mogelijkheden voor het wijzigen van kledingvoorschriften als we het over wervingsbeleid hebben van personeel, wetende dat we meer handhavers nodig hebben en dit zal bijdragen aan de werving daarvan? Voorzitter, momenteel sluiten wij personen uit op basis van een stuk stof of accessoires. Dat is gelijk ook eigenlijk een antwoord op uw vraag. Dan kom je bij inkoop-, subsidie- en leverancierspartners niet serieus over wanneer je eisen stelt. Echter vindt mijn fractie dat je het dan zelf niet mag of kan doen. Laat eerst het goede voorbeeld zien. Voorzitter, het gaat momenteel ook om een Startnotitie. We wachten met spanning de beleidsstukken af. Dank u wel.

De voorzitter: Bedankt. U heeft duidelijk een paar vragen aan de wethouder gesteld. Dan gaan we naar de heer Van Ballegooijen.

De heer Van Ballegooijen: Dank u wel, voorzitter. Natuurlijk staan wij volledig achter het doel van deze Startnotitie. Racisme is verwerpelijk en we streven ernaar dat iedereen als individu wordt behandeld, los van groepsidentiteit. Helaas worden er toch in deze notitie een aantal voorstellen gedaan die wat ons betreft niet bijdragen aan dit doel. Allereerst wil ik graag ingaan op het aspect van diversiteit binnen de gemeentelijke wervingspraktijken. We moeten voorzichtig zijn om de balans te bewaren tussen diversiteit en competentie. Competentie moet altijd de belangrijkste, zo niet de enige factor zijn bij werving en selectie. Daarom moeten we zorgen dat we niet lagere eisen stellen aan bepaalde groepen mensen, want dat zou niet eerlijk zijn. We moeten voorkomen dat we onderschatting in de hand werken, waarbij we denken dat sommige groepen mensen minder kunnen. Dat gaat tegen ons streven naar gelijke kansen in tenslotte.

Een ander punt wat onze aandacht verdient, is het stellen van een concrete en niet vrijblijvende bestuursopdracht, zoals in de notitie staat, met betrekking tot diversiteit en inclusie. We maken hieruit op dat er een quota wordt opgesteld voor diversiteit en inclusie. Maar is dat wel de beste aanpak? Hier moeten we kritisch over nadenken. Het vastleggen van quota voor diversiteit en inclusie is namelijk niet de beste oplossing. Wat echt belangrijk is, is dat mensen die aangenomen worden, bekwaam zijn in wat ze doen, ongeacht hun afkomst. Stel je voor, het zou echt vreemd zijn als een bekwaam persoon niet wordt aangenomen omdat we al genoeg mensen van een bepaald geslacht hebben, maar nog niet genoeg met een migratieachtergrond.

De voorzitter: Er is even een verduidelijkende vraag van de heer Schilt.

De heer Van Ballegooijen: Natuurlijk.

De heer Schilt: Ik zat al en tijdje met mijn vinger omhoog. Het was al voorbijgegaan. Maar ik had eigenlijk voornamelijk een vraag aan de VVD over van, is het niet daarmee gewoon mogelijk dat inclusie samen kan gaan met competentie en dat het zelfs bijvoorbeeld competentie van de gemeente kan versterken als je inclusief en divers mensen aanneemt?

De voorzitter: U mag.

De heer Van Ballegooijen: Wanneer, als het om functieomschrijvingen gaat, diversiteit op een bepaalde manier bijdraagt aan de competentie, dan kun je dat leggen in de incompetentie-eisen. Dan hoef je daar niet apart nog voor te zeggen, deze functie moet minstens zoveel procent deze achtergrond, zoveel procent die achtergrond. Ik kan me voorstellen dat bijvoorbeeld bij boa's bekendheid met bepaalde doelgroepen of bekendheid met bepaalde wijken belangrijk is. Maar dat betekent niet dat je daar eisen moet stellen op basis van migratieachtergrond bijvoorbeeld. Dat is niet gelijk aan die eerdere eisen.

De voorzitter: De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank u wel. Ik heb een vraag aan mijnheer Van Ballegooijen. Hij houdt een warm pleidooi voor kwaliteit. Helemaal mee eens. Wat ik wel benieuwd ben, ik wil niet zeggen dat dat overigens voorkomt binnen onze ambtelijke organisatie, maar wat is uw reactie als nog steeds uit onderzoeken blijkt dat mensen met een migratieachtergrond, die hbo dan wel universitair zijn geschoold en al zijn afgestudeerd, evenveel kennis en kunde hebben in hun vakgebied, maar dan wel vier keer langer werkloos thuis zitten dan hun autochtone collega's? Ben ik wel benieuwd naar uw reactie daarop.

De heer Van Ballegooijen: Dan zal ik allereerst zeggen dat het onverstandig is om op uitkomsten te sturen. Om te zeggen dat als we een bepaalde uitkomst zien dat dat moet betekenen dat er discriminatie plaatsvindt. Ten tweede kan ik me goed voorstellen dat er wel discriminatie plaatsvindt, want het is iets wat natuurlijk wel bestaat.

Maar dan moet je één kijken naar individuele gevallen en twee neemt het niet weg dat als je omgekeerd gaat discrimineren de andere kant, dat het dan ineens beter zou worden. Dan krijg je net zo goed problemen, maar dan precies de andere kant op.

De heer Gündogdu: Ik krijg natuurlijk geen antwoord op mijn vraag. Ik zal hem anders stellen. Vindt u dat niet pure kapitaalvernietiging voor degenen die de maatschappij honderdduizenden euro's hebben gekost en die thuiszitten, terwijl ze dezelfde competenties hebben? Maar dan zegt u, we moeten kijken naar de individuele gevallen. Volledig mee eens. Maar ik ben benieuwd wat u in zijn algemeenheid vindt van dat gegeven en of dat u uw partij ook mee wilt laten doen bewegen om anders te kijken naar deze doelgroep?

De heer Van Ballegooijen: U zegt dat ik natuurlijk geen antwoord geef. Ik geef wel antwoord, alleen blijkbaar niet het antwoord dat u wenst. Wat ik zeg, is dat het uiteraard vervelend is als mensen thuiszitten, maar dat maakt mij niet uit welke mensen het zijn die thuiszitten met bepaalde competenties. Ik wil dat iedereen die competenties heeft

van de slag kan. Het maakt me niet uit welke doelgroep. Wij denken, op het moment dat je op doelgroep gaat selecteren, dat je dan net zo goed als wanneer er vanuit de gemeente de andere kant op discriminatie zou zijn dat je dan net zo goed problemen krijgt en dat het belangrijk is. Ik zeg niet dat dat altijd het geval is, maar ik zeg wel dat het doel moet zijn om competenties te selecteren en niet op lidmaatschap van een bepaalde doelgroep.

De voorzitter: Ik vond dit antwoord wel duidelijk genoeg.

De heer Gündogdu: Maar de laatste vraag. Ik wil dan wel een voorstel doen aan mijnheer Van Ballegooijen. Wethouder Merx heeft enige tijd geleden, tijdens de behandeling van de Kadernota, toegezegd om een keertje met de raad over personeelsbeleid in conclaaf gaan. Maar wat u zou bijvoorbeeld vanuit uw partij vinden van een experiment zijnde volledig anoniem solliciteren, zodat we kunnen oordelen op de kwaliteit en niet op de afkomst van de mensen.

De heer Van Ballegooijen: Daar zal ik nu geen directe uitspraak over doen. Ik bedoel, het is altijd interessant om te kijken wat de opties zijn. Ik weet wel dat eerdere experimenten daarmee niet unaniem positief zijn geweest of de kant opgingen die men verwachtte dat ze opgingen. Maar dat wil ik eerst in mijn fractie bespreken, voordat ik daar een uitspraak over doe.

De voorzitter: Duidelijk. Ik hoor iets aankomen. We gaan door naar de VVD. U mag het vervolgen.

De heer Van Ballegooijen: Zal ik mijn verhaal vervolgen. Wat ik zei, het zou echt gek zijn als een bekwaam persoon niet wordt aangenomen omdat je al genoeg mensen van een bepaald geslacht hebt, maar nog niet genoeg met een migratieachtergrond of andersom. Eerlijk gezegd kunnen we dat in de huidige banenmarkt ons ook niet veroorloven. Laten we elkaar gewoon als individuen behandelen.

Ik ben benieuwd naar de uitleg van de wethouder over de specifieke inhoud van die bestuursopdracht en hoop dat zij duidelijk kan toezeggen dat er absoluut geen quota zullen worden opgelegd. Tevens zijn we van mening dat de gemeente haar grenzen moet kennen als het gaat om sturen van het wervingsbeleid van onze partners. Het afdwingen van diversiteitsbeleid bij andere organisaties kan leiden tot onnodige inmenging. Het is belangrijk dat we een partnerschap aangaan op basis van gelijkwaardigheid en vertrouwen en niet door dwingende maatregelen. Tot slot hebben we ook onze bedenkingen bij hoe het Regenboogbeleid wordt uitgevoerd. Er wordt nadruk gelegd op door de gemeente georganiseerde ontmoetingen en de gemeente wil informatie verstrekken, volgens deze notitie. Maar dat zijn eigenlijk geen taken van de gemeente. Bovendien zijn er al verschillende organisaties in Dordrecht actief die zich bezighouden met ontmoetingen en informatievoorziening. Daarentegen zijn er ook aspecten van dit plan waar wij zeer positief tegenover staan. Het bevorderen van taalbeheersing en digitale vaardigheden bijvoorbeeld, het creëren van een toegankelijke werkomgeving in het Dordthuis en het verhogen van de bereidheid om meldingen te maken van racisme, zijn absoluut stappen in de goede richting. Om samen te vatten, laten we nastreven dat we een diverse stad en organisatie hebben, waarin iedereen een gelijke kans krijgt, gebaseerd op hun capaciteiten. Laten we voorzichtig zijn met het

opleggen van te strikte regels aan andere organisaties. Laten we werken aan een gemeenschap waarin diversiteit wordt gewaardeerd, zonder dat we inleveren op kwaliteit en eerlijke kansen. Dank u wel.

De voorzitter: Bedankt. Gaan we naar de volgende partij, mijnheer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dank je wel. Ik wilde nog een punt en een komma zetten.

De voorzitter: Ook weer wakker.

De heer Van den Berg: Voor het CDA staat voorop dat elk mens telt en van waarde is. Discriminatie en uitsluiting, op welke grond ook, is verwerpelijk en is daarom ook een grondrecht dat verdedigd wordt. Ik ga gelijk in op de drie vragen die gesteld worden. Wat ons betreft is het geschreven stuk een goede balans, maar is het een redelijk braaf stuk. Er zou wat meer lef in getoond mogen worden. De tweede vraag, competentie..

De voorzitter: De heer Van Ballegooijen heeft een vraag.

De heer Van Ballegooijen: Ik ben dan wel benieuwd, mijnheer Van den Berg, u noemt meer lef, kunt u een voorbeeld geven van wat dat dan zou moeten inhouden?

De heer Van den Berg: Het stuk heeft daarin ons niet echt verrast of echt veel nieuwe dingen laten zien. Ik denk dat dat kennis was die al bekend was.

De heer Van Ballegooijen: Voorzitter, als ik het goed begrijp, als de heer Van den Berg zegt meer lef, dan bedoelt hij iets meer of iets anders, maar nog niet duidelijk precies wat dan. Begrijp ik dat goed?

De voorzitter: Zo te zien begrijpt u dat goed. We gaan verder.

De heer Van den Berg: Wat ons betreft stellen wij competenties eigenlijk altijd boven diversiteit. Uiteraard bij gelijke geschiktheid om positief te discrimineren, lijkt me daar zeker een goede maatregel. Een eventuele mogelijkheid zou ook natuurlijk het anoniem solliciteren kunnen zijn, waarin we proberen juist wel ook iedereen een gelijke kans te geven.

De heer Kolkiliç: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Tijdens de raad voor de zomer was er een amendement ingediend die positieve discriminatie toe zou laten. Wat was de reden dat jullie dan tegen hebben gestemd als fractie?

De voorzitter: Daar was de heer Van den Berg niet bij. Ik denk dat hij dat niet kan...

De heer Van den Berg: Dat gaat voor mijn toetreding, denk ik. Dat durf ik niet te zeggen. Dat zal ik moeten achterhalen.

De voorzitter: Ik denk ook dat dat even nagekeken moet worden of dat zo was. We gaan verder.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

De heer Schalken-den Hartog: Het is mijnheer Schalken.

De voorzitter: Mijnheer Schalken. Jullie zijn even nichten. Maar we gaan nu naar de heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: We gaan weer over tot de orde van de dag, voorzitter.

De voorzitter: We gaan wel even weer ietsje serieuzer.

De heer Schalken-den Hartog: Daarom.

De voorzitter: De heer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: De heer Van den Berg gaf net aan van, bij gelijke geschiktheid gaan we wel positief discrimineren, terwijl hij volgens mij in die zin daarvoor aangaf dat de competentie vooropgaat. Dan ben ik wel benieuwd, wanneer we zo'n situatie hebben, hoe denkt het CDA dat we het dan moeten aanpakken? Bij gelijke geschiktheid bent u wel voor positieve discriminatie? Klopt dat?

De heer Van den Berg: Dat klopt. Als we twee kandidaten hebben die gelijke competenties hebben, dan kun je daar de voorkeur voor geven om positief te discrimineren. Maar niet op basis van diversiteitsredenen de competenties minder mee laten tellen.

De heer Schalken-den Hartog: Bijzonder. Dank u.

De heer Van den Berg: Dan het derde punt. Het CDA gaat ervan uit dat de gemeente haar partners houdt aan de Grondwet, waarin ook de rechten om te zijn wie je bent voldoende geborgd zijn en ziet ook geen reden om extra eisen hier bovenop te stellen. Bedrijven en organisaties die aantoonbaar discrimineren, daar doen we geen zaken mee. Daarin denk ik ook, gaan we straks dan geen eten meer bestellen bij de Chinees, omdat daar enkel de Aziaten werken en niet divers zijn of gaan we geen zaken doen met de bakker, omdat zij als familiebedrijf met elkaar werken en ook niet aan die diversiteitsdoelstellingen voldoen? Ik denk dat het dan eerder een administratief vinkje of een bureaucratische tijger wordt. Laten we onze organisaties en ondernemers de ruimte geven om te doen waar ze goed in zijn. Dat was mijn bijdrage.

De voorzitter: Bedankt. Dan gaan we naar de heer Schilt.

De heer Schilt: Dank u wel, voorzitter. Over deze Startnotitie. Het zet een paar goede eerste stappen richting inclusievere stad. Echter, daarmee is het wel dat er gewoon nog

heel veel in te halen valt op het onderwerp. De ambities die erin staan, zijn goed en die onderstrepen wij, maar we missen wel echt daadwerkelijk middelen om de intersectionele problemen en oplossingen te vinden die we nodig hebben. Daarbij ook bijvoorbeeld de manieren van hoe we het makkelijker voor mensen gaan maken om mee te kunnen functioneren in onze maatschappij, die er al ambities voor hebben om erin betrokken te zijn, die zijn goed.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: Ja, u mag uw vraag stellen.

De heer Schalken-den Hartog: Een korte vraag aan de heer Schilt. U geeft aan, het mist aan middelen. Heeft u het dan over financiële middelen of over middelen op een andere manier wat betreft beleid?

De heer Schilt: Voornamelijk wat dan ook. Daarmee bedoel ik dat er worden een paar voorbeelden getoond van mensen die bijvoorbeeld vanuit hun geaardheid of die vanuit hun afkomst worden buitengesloten. Maar bijvoorbeeld de combinatie daarin, die komen niet genoeg aanbod bij mij. Ook gewoon de verschillende fricties bijvoorbeeld tussen culturen. Bijvoorbeeld iemand uit een Marokkaans gezin die ook homoseksueel is, die ervaart nog een nieuwere manier van uitsluiting. Dat wordt niet genoeg aangestipt, in mijn ogen daarin.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, nog een korte vervolgvraag. Maar is dat juist niet de bedoeling om dat straks in dat uitvoeringsprogramma verder uit te werken? Dit is een Startnotitie.

De heer Schilt: Dat klopt. Daarin maak ik ook duidelijk van, ik ben blij dat er nu naar wordt gekeken, maar dat het echt nog heel veel stappen moet maken daarmee. Daarom wil ik ook toelichten, als ik bijvoorbeeld kijk naar het debat tot dusver, dat er een balans zou zitten tussen antidiscriminatie en inclusiviteit, vind ik eigenlijk raar. Of bijvoorbeeld met dat er wordt gekeken van, diversiteit en competentie, dat daar een balans inzit. Dat kan allemaal samengaan. Dat is mijn punt erin van, we lopen al zo ver achter. Het is fijn dat de Startnotitie er is na best wel wat tijd, maar het moet gewoon sneller.

De voorzitter: bedankt voor uw bijdrage.

De heer Schilt: Ik wilde het eigenlijk nog wel afmaken daarmee, met een vraag aan de wethouder. Namelijk over, wordt er ook in gekeken naar institutionele discriminatie-uitzetting en racisme binnen eigen ambtelijke organisaties?

De voorzitter: De vraag wordt genoteerd, zie ik. Dan gaan we naar Forum met mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Dank u wel, voorzitter. Diepgaand onderwerp. Ik denk dat ik ermee wil beginnen om aan te geven dat als ik kijk naar de inzet van het college en hier wat mee te willen doen, dan steunen we dat zeker. Dat moedigen we ook absoluut aan. Als we kijken naar de inzet die is getoond ook met de focusgroepen, dan zien we dat als een hele positieve aanpak. Vanaf het begin, moet ik wel zeggen, dat wij er wel een aantal

kanttekeningen bij hadden geplaatst met betrekking tot de Startnotitie en de inhoud ervan. Dat is niet vanwege de intentie, want natuurlijk willen we niet dat er gediscrimineerd wordt en vinden we zeker dat alles inclusief moet zijn. Maar vooral omdat wij vinden dat je als overheid daar terughoudend in moet zijn. Om verschillende redenen. Een reden is ook dat toen FvD helemaal in het begin meedeed met de verkiezingen en bekend werd dat FvD ging doen, zijn er partijen geweest die op voorhand al hadden gezegd FvD uit te sluiten. Dat kan. Dat mag een mening zijn. Is niet heel erg inclusief. Is de overheid dan degene die aan bedrijven moet gaan vertellen hoe ze het moeten doen? Dat vraag ik me af. Neemt nog niet weg dat wij wel vinden dat er gewoon gekeken moet worden hoe we zoveel mogelijk bepaalde groepen kunnen ondersteunen. Want we begrijpen ook vanuit de stad, meerder gesprekken gehad tijdens de focusgroepen met verschillende mensen, dat er behoefte is aan meer informatievoorziening, meer richten op verdraagzaamheid, meer richten op de inclusie, zodat we er allemaal mogen zijn. Dat is absoluut een toejuicing. Alleen de vraag is of inderdaad de manier waarop het moet gaan, zoals in de Startnotitie wordt voorgesteld, of dat de manier is. Zoals inderdaad het anoniem solliciteren. De andere punten die hier worden genoemd. Omdat ook tijdens de focusgroepen heel erg naar voren is gekomen dat er andere manieren zijn om te kijken naar wat er daadwerkelijk onder de oppervlakte speelt. Het is belangrijker om te kijken naar wat er onder oppervlakte speelt en waar dingen vandaan komen en daaraan te werken, dan te doen aan iets wat ik dan symptoombestrijding zou noemen.

Als we verder gaan kijken naar de Startnotitie en de uitvoering daarvan, is het voor FvD heel belangrijk om echt naar de inhoud te kijken, de diepte in te gaan en de oorzaak aan te pakken, dan de symptomen te bestrijden waar uiteindelijk niemand mee geholpen is. Daarin zijn we wel kritisch in de invulling van deze notitie en de uitvoering. Gaan we graag nog samen kijken met de wethouder hoe we eigenlijk een soort aanvulling kunnen geven op wat hier staat, gericht ook. Wat ikzelf, ik ben volgens mij naar iedere focusgroep bijeenkomst geweest... Toch ook wel bij die focusgroepen duidelijk werd, dat er een soort diepere laag was. Dat alle emoties die er spelen en de projecties die er zijn ook een onderliggende reden hebben en een oorsprong. Die mogen we niet over het hoofd zien. Dat zijn dingen waar we echt ook wel naar moeten kijken.

De voorzitter: De heer Schilt heeft een vraag.

De heer Schilt: Wat is die diepere reden dan?

De voorzitter: Daar wil ze volgens mij het onderzoek naar laten doen. Had u nog een verder vervolg op uw vraag? U mag dit antwoord meteen meenemen. Volgens mij was het gezegd.

Mevrouw Pichel: Ik vind het inderdaad wel een terechte vraag. Ik heb er zeker ook wel een antwoord op. Vooral ook tijdens de focusgroepen zijn ze er niet helemaal diep op ingegaan, maar is er wel wat genoemd. Ik gaf net ook al het woordje projectie aan. Mensen die discrimineren, hebben vaak ook een bepaalde onzekerheid over zichzelf. Het is vaak de projectie op een ander. Wat heel vaak ook voorkomt in dit soort situaties, discriminatie of uitsluiting of iemand naar beneden willen halen, is vaak een gevolg van dat iemand een onzekerheid voelt, omdat degene die tegenover hen staat eigenlijk juist zichzelf durft te zijn of juist een bepaalde ruimte inneemt waarvan je zegt van, ik mag

deze ruimte innemen. Dat kan bedreigend overkomen voor een ander. Bedreigend is misschien niet het juiste woord. Maar dat is iets wat een ander niet kiest. Dat levert een bepaalde onzekerheid op. Die onzekerheid moet er soms uit. Dat wordt geprojecteerd op een ander. Dat is niet oké, maar dat is wel iets waar je dan aan kunt gaan sleutelen in plaats van te doen alsof het aan de ander ligt, want dat is niet zo.

De voorzitter: Had u nog verder op de andere vragen nog een...

Mevrouw Pichel: Nee, ik was eigenlijk klaar.

De voorzitter: Ik begin enigszins zenuwachtig te worden vanwege de lange spreektijd die iedereen neemt. Ik wil toch vragen om echt... Natuurlijk, jullie mogen ook, maar je mag niet allemaal een kwartier. Ga echt in op de drie vragen die zijn gesteld, want ook de wethouder zit al op hete kolen. Hoe moet ik dat allemaal gaan... We gaan naar GroenLinks. Wie doet het woord? De heer Burakçin.

De heer Burakçin: Dank je wel, voorzitter. Ik kan er niet omheen. Ik heb ook een beetje een lange woordvoering, maar het is niet anders. Voorzitter, in ieder geval, we zijn ontzettend blij met de voorliggende Startnotitie.

Trots dat we nu eindelijk, met GroenLinks in het college, belangrijke stappen zetten om de positie van bepaalde groepen, die de overheid keihard nodig heeft, te verbeteren. Voorzitter, in onze stad...

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: Ja hoor, u mag het woord.

De heer Schalken-den Hartog: Dan wil ik daar wel even op reageren. Want ik vind heel mooi dat de heer Burakçin dat aangeeft. Je zou bijna gaan denken dat er voor GroenLinks in het college geen inclusiviteitsbeleid was of antidiscriminatiebeleid. Maar volgens mij gaat de oorsprong van het beleid terug naar een koplopersmotie uit de periode 2006-2010, die onder andere door in ieder geval Beter voor Dordt, het CDA en de voorloper van de VSP was ingediend en aangenomen. Voor die tijd was er geen bijzonder inclusiviteitsbeleid. De oorsprong gaat best wel iets verder terug, ook zonder GroenLinks toen in het college.

De voorzitter: We gaan verder met wat de heer Burakçin wilde zeggen. Het is geen vraag.

De heer Burakçin: In ieder geval, sinds dat ik in ieder geval in de raad zit, zijn we met diverse voorstellen gekomen. Helaas is dat allemaal afgeketst. Vandaar ook dat ik zeg van, dat er trots zijn dat we nu in ieder geval wel een diversiteitsbeleid gaan krijgen binnen het college. Dat is eigenlijk de reden dat ik daar in ieder geval met trots hier dat aankondig. Voorzitter, waar ben ik gebleven? In ieder geval vinden wij dat we een stad moeten zijn dat iedereen zonder enige angst of uitsluiting zichzelf moet kunnen zijn, wat voor achtergrond of kleur je ook hebt of valt op iemand die van dezelfde sekse is als jij en ik. Dat is, voorzitter, helaas niet altijd vanzelfsprekend. Daarom is een diversiteitsbeleid meer dan nodig in deze stad. Voorzitter, om te beginnen, ziet de

Startnotitie er gewoon goed uit. Dat heb ik ook diverse partijen horen zeggen. Er is gewoon goed geluisterd naar de inwoners en de belanghebbenden die deel hebben genomen aan de stadsgesprekken. We hebben nog wel een aantal opmerkingen, waar ik op zal terugkomen. Om te beginnen over die balans tussen inzet op de antidiscriminatie en Dordrecht als inclusieve stad. Daarin zien we natuurlijk dat er aardig wat dingen opgesomd worden, dat er bepaalde zaken opgepakt worden met de arbeidsmarkt en dat we als normsteller gaan optreden, maar we missen wat concretiseringslag. Misschien is deze Startnotitie daar niet voor, maar ik wil graag wel van de wethouder horen, zit daar bijvoorbeeld ook de aanpak van stagediscriminatie bij? Daar is natuurlijk een onderzoek, vorige periode, naar geweest. Dat is ook een schrijnend probleem binnen onze stad. Dat zouden wij in ieder geval wel opgepakt willen zien. Ook woningmarktdiscriminatie. Er is vorige periode ook daar een artikel over verschenen, waarin verhuurders openlijk zich uitspreken van, ik discrimineer, klopt, dat doe ik. Ik zou graag daar ook van de wethouder willen horen, wordt dat bijvoorbeeld ook meegenomen bij het uitvoeringsplan? Voorzitter, het tweede punt. Dat gaat over diversiteit en competentie. Daar is natuurlijk al het nodige over gezegd. Het lijkt een beetje ongelukkig geformuleerd. Je werkt hiermee toch een beetje de suggestie dat diversiteit en competentie, zoals de PvdA ook zei, niet hand in hand kan gaan.

Maar wij vinden wel dat de lokale overheid herkenbaar hoort te zijn voor alle inwoners. Puur omdat zij gewoon het dichtst bij de inwoners staan. Wat ons betreft moeten we gewoon kritisch kijken naar onze eigen organisatie en ook kijken hoe wij, als dat zo is, onze eigen organisatie diverser kunnen maken. Voorzitter, het tweede punt.

De voorzitter: Het derde al.

De heer Burakçin: Het derde punt alweer, inderdaad, over hoe ver de raad moet gaan of de gemeente, de eisen aan inkoop en subsidie. Voorzitter, als we ergens invloed op hebben, buiten onze eigen organisatie, dan is het wel de inkoop en het opdrachtgeverschap. Ik vind wel, voorzitter, dat we dat instrument gewoon goed moeten kunnen inzetten, dat we voorwaarden kunnen stellen aan bedrijven, aan subsidieverlening, zodat we toch een inclusieve organisaties krijgen, als dat niet zo is.

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De voorzitter: Ik hoor een vraag, maar ik weet even niet waar die vandaan...

Mevrouw Pichel: Hier vandaan.

De voorzitter: Mevrouw Pichel.

Mevrouw Pichel: Ik wilde aan de heer Burakçin even vragen, want we hebben het over bedrijven met wie er dan wel of niet samen wordt gewerkt of waar we de inkoop van doen, ik snap de vraag, alleen op basis waarvan kunnen we dan met zekerheid zeggen dat de bedrijven discrimineren? Want dat vind ik een hele moeilijke. Hoe ga je dat bepalen? Waar weeg je dat dan af? Zijn we dan zelf niet aan het discrimineren op het discrimineren?

De heer Burakçin: Voorzitter, het is natuurlijk heel lastig om discriminatie te bewijzen. Daar ben ik het helemaal met mevrouw Pichel eens. Maar als binnen zo'n bedrijf meerdere meldingen worden gedaan van discriminatie, dat kan natuurlijk al een teken zijn dat het niet goed zit. Dan mag ik hopen dat de gemeente een gesprek voert, ook puur voor de bewustwording. Ook bijvoorbeeld dat de gemeente dat soort bedrijven helpt met bepaalde zaken, hoe ze dat wel kunnen doen. Dat ze daar niet alleen voor staan. Het is inderdaad lastig, maar er zijn wel bepaalde dingen waar je dat aan kan afmeten, bijvoorbeeld meldingen. Radar is er bijvoorbeeld eentje van die dat allemaal bijhoudt. Er komen meldingen binnen bij de politie. Misschien wordt er wel aangifte gedaan en dat soort zaken. Dan vind ik wel dat je daar op af kan meten.

De voorzitter: De heer Van Ballegooijen heeft daar ook een vraag over. U had nog een aanvullende vraag. Kort.

Mevrouw Pichel: Heel goed. Ik wil de heer Burakçin bedanken voor dit antwoord, want ik vind het een heel mooi antwoord. Vooral omdat we het hebben over het gesprek aangaan. Niet meteen niet meer mee samenwerken of uitsluiting, want dat dacht ik eerder te horen. Dit vind ik eigenlijk een veel mooier antwoord.

De heer Van Ballegooijen: Voorzitter, dank u wel. Ik zou heel graag iets terug willen gaan naar iets waar mijnheer Burakçin het eerder over gehad. Hij zei dat competentie en diversiteit niet tegenover elkaar staat. Ik vroeg me af of er situaties denkbaar zijn voor de heer Burakçin waarin de keuze voor de meeste competentie niet dezelfde is als de keuze voor de meeste diversiteit? Wat dan als belangrijkste voor hem geldt?

De heer Burakçin: Een beetje een ingewikkelde vraag, maar voorzitter ik heb nergens gepleit dat diversiteit voor competentie moet gaan. Wat wij wel willen zien hè, om bijvoorbeeld onze eigen organisatie diverser te maken, als dat niet zo is, is dat we als organisatie wat meer inspanningen kunnen verrichten om diversiteit te vinden. Ik noem maar wat. Bijvoorbeeld, als je een sollicitatie openstelt, dat je bij platforms solliciteert of adverteert, bij wijze van, om diversiteit binnen te krijgen. Wat meer inspanning om het diverser te krijgen. Dat heeft helemaal niks met competentie te maken.

De heer Van Ballegooijen: Bedankt voor de... Sorry.

De voorzitter: Het antwoord is me duidelijk. We gaan door. Had u nog iets korts op punt drie verder aan te vullen?

De heer Burakçin: Voorzitter, kennelijk zitten we een beetje met de tijd, als ik het zo hoor. Ik heb een aantal vragen. Volgens mij heeft de PvdA ook die gesteld. Maar heeft de gemeente in kaart of bepaalde algoritmes, beleidsregels, handhavinginstrumenten, procedures en processen negatiever uitwerken voor bepaalde groepen? Nou kan ik me voorstellen dat het misschien een technische vraag is, maar ik hoor graag van de wethouder of hij daar een passend antwoord op heeft. Ook een andere vraag is, is het college bereid om in het kader van bewustwording de tekst van artikel 1 van onze Grondwet, net als dat het geval is in onze raadzaal, ook op andere publieke ruimtes, zoals scholen, wijkteams, bibliotheken, verenigingen, buurthuizen, et cetera te plaatsen of te faciliteren?

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter.

De voorzitter: Het is zo, ik hoor het hier echt van alle kanten. Ik weet dan elke keer niet wie er iets zegt. De heer Venderbos.

De heer Venderbos-Lambinon: Voorzitter, wij steunen van harte dit verzoek van mijnheer Burakçin om de tekst aan te passen. Ik denk dat het heel belangrijk is, omdat de tekst nogal afwijkt van de tekst uit 1983.

De voorzitter: Wie steunt het om de tekst aan te passen? Heeft u gezegd om de tekst aan te passen?

De heer Burakçin: Voorzitter, ik kan daar een aanvulling op geven. Ik heb het er kort met mijnheer Venderbos over gehad, namelijk dat ook artikel 1 of die teksten wat in de raadzaal hangt, dat is een verouderde versie. Er is natuurlijk inmiddels een wijziging in geweest.

De voorzitter: Helder. Artikel 1 die je hier ophangt, moet gewijzigd worden naar de huidige, nieuwe tekst.

De heer Burakçin: Die is niet meer kloppend. Dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik wil toch opmerken, we zijn hier met een oordeelsvormende vergadering bezig over een Startnotitie. Het gaat nu eigenlijk heel veel over uitvoering. Dat is natuurlijk mooi als u ideeën mee wil geven en vragen wil stellen over de uitvoering en de verdere uitwerking, maar dat is niet de kern van deze vergadering. We gaan naar de volgende partij. De heer Gündogdu.

De heer Gündogdu: Voorzitter, dank je wel. Dan zal ik mijn oordeel geven.

De voorzitter: Echt super. Bedankt.

De heer Gündogdu: Voorzitter, het wordt altijd heel tricky als een sociologische uitdaging op de tafel van politici terechtkomt, want dan gaat het alle kanten op. Ik chargeer even. Maar in ieder geval om te beginnen, ik wil echt oprecht bedanken, mijn dank uitspreken richting het college rondom het proces hoe dit document tot stand is gekomen. Ik heb zo goed als al die bijeenkomsten bijgewoond. Echt een positieve instelling. Iedereen had de gelegenheid om zijn inbreng te doen. Ik zie ook heel veel onderdelen weer terugkomen. Mijn dank daarvoor. Uiteraard heel veel wijsheid bij de uitwerking. Ik doe ook gelijk een winstwaarschuwing, want je zal niet iedereen te vriend houden of te vriend maken, want dit is een bijzondere uitdaging. Laten we wel zijn, dit gaan we ook de komende jaren niet zomaar oplossen. Maar in zijn algemeenheid voorzitter, het is wel natuurlijk zo, het is anno 2023, dat we nog steeds over uitsluiting, diversiteit, discriminatie, hoe je het dan ook noemen wil, moeten gaan praten, terwijl alle hens on deck, iedereen is heel hard nodig voor de toekomst van dit land. Wat je achtergrond is, wie je bent, wie je wilt zijn, het is om het even. Wat wel een punt van aandacht is, maar ik ben dan ook wel benieuwd naar de uitwerking in het vervolg, is dat als we het hebben over de toekomst van dit land en van deze stad en hoe we daar nu de eerste stepping stones, om het zo even te zeggen, aan het zetten zijn, hoe dat in de uitwerking concreet en met welke

financiële dekking dat gepaard gaat. Want wederom, ik heb ooit eens een docent gehad die mij wiskunde doceerde en hij gaf aan, discriminatie is een wiskundige term. Dat betekent, onderscheid maken in. Het is de mens van nature dat onderscheid maakt in van alles en nog wat. Ik ben ook wel benieuwd hoe wij concreet stappen gaan zetten om zoveel mogelijk mensen die zich gediscrimineerd voelen, die zich uitgesloten voelen, hoe dan ook, om hen mee te laten draaien in de maatschappij. Als we het hebben over deze drie vragen, het zijn maar vragen, maar ons oordeel is positief. Heel veel wijsheid. Heel veel succes. We zijn graag ook benieuwd wat de uitwerking hiervan concreet gaat betekenen. Dank u wel.

De voorzitter: Hartelijk dank, met name voor die paar laatste afsluitende zinnen, die heel duidelijk waren. Gaan we naar mevrouw Stolk van de VSP.

Mevrouw Stolk: Voorzitter, dank. Ook vanuit de VSP positief. Het is alleen wat ons betreft, het duurt een beetje lang. Het is een Startnotitie. Waar wij nu op zitten te wachten, is de uitvoering. Daar ben ik zeer benieuwd naar. Wat ik ook wel even mee wil geven, we moeten nu niet denken of doen alsof er de afgelopen jaren niks aan inclusiviteit of diversiteit is gebeurd, want dat is er weldegelijk. In deze raad is volgens mij niemand voor discriminatie. Iedereen moet meedoen, ongeacht leeftijd, afkomst, cultuur, maakt niet uit, geaardheid. Niemand mag gediscrimineerd worden. Waar wij wel blij mee zijn, dat er nu een Startnotitie ligt met doelgroepenbeleid. Wij hebben altijd heel vaak gehoord, ouderenbeleid, wij doen niet meer aan doelgroepenbeleid. Sinds 2002 is dat volgens mij dat we niet meer aan doelgroepenbeleid doen. Misschien gaat dat nog wel ietsje verder. Wij zijn blij dat dat er nu wel is. Aan de ene kant zeg ik van, de wethouder heeft er wel de tijd voor genomen en alle partijen uitgenodigd. Is ook goed gehoord. Maar wat ons betreft gaan we nu naar de uitvoering. Daar ben ik echt zeer benieuwd naar welke maatregelen er dan ook zijn. De maatregelen die genomen worden als er gediscrimineerd wordt. Dat willen wij echt terugzien in dit beleid. Als je het dan hebt over partijen waar wij subsidie aan verlenen, hoe gaan we dat dan aanpakken? Straffen vind ik altijd een moeilijk woord. Maar welke acties ga je ondernemen als bedrijven die subsidie van ons krijgen? Aanpakken, dat vind ik veel belangrijker dan het met elkaar er maar over te hebben van, we mogen niet discrimineren, we moeten niet discrimineren. We moeten het samen doen, vooral met elkaar. Iedereen die hier in deze stad woont, leeft, werkt, moet mee kunnen doen naar vermogen. Dat vind ik het belangrijkste op dit moment. Complimenten richting de wethouder. Wat ons betreft iets te lang, maar het is wel zorgvuldig gebeurd. Ja tegen de Startnotitie. Heel veel succes. Nogmaals, er is geen ruimte in deze stad voor discriminatie.

De voorzitter: Bedankt. Gaan we naar de heer Schalken van Beter voor Dordt.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter, dank u wel. Ik ga proberen zo kort mogelijk te verwoorden. Er zijn al een aantal opmerkingen gemaakt met betrekking tot de tijd die er is genomen om tot deze Startnotitie te komen. Beter voor Dordt heeft al eerder aangegeven dat dat wat ons betreft wel... Zorgvuldigheid is altijd goed. Maar jongens, we vinden het allemaal zo belangrijk en het duurt dan wel heel erg lang voordat we tot een uitvoeringsprogramma komen. Maar die opmerking is al eerder ook gemaakt hier vanavond. Met betrekking tot de drie vragen die ons zijn gesteld. Voor wat betreft

antidiscriminatie en inclusiviteit en de balans, denk ik dat de balans zoals die nu wordt omschreven prima is. Waarbij wij vanuit Beter voor Dordt vinden dat ook een stukje antidiscriminatie eigenlijk wel in het inclusiebeleid al wordt meegenomen en dat zeker de balans niet moet gaan doorschieten richting antidiscriminatie. Want het is wat mevrouw Stolk ook zegt, we zijn allemaal tegen discriminatie. We moeten het vooral met beleid en handelen laten zien. Wanneer er zaken zijn die spelen, moeten we die zo aanpakken dat we niet alleen maar straffen, maar dat we begeleiden om te kijken om tot een betere situatie te komen, want dan hebben we het beste effect. Kijken we naar de tweede vraag. Die gaat over het wervingsbeleid en de balans tussen diversiteit. Daar is ook al eerder door andere fracties over gesproken.

Wat ons betreft staat bovenaan dat de meest gekwalificeerde persoon moet worden gekozen bij werving, als daar sprake van is. Eens even kijken hoor. Op de laatste vraag, met betrekking tot de inkoop-, subsidie- en leverancierspartners, werd net ook al aangegeven, jongens het is wel heel lastig om achter die voorkeur bij die bedrijven te kijken. Maar wanneer wij horen van ongewenste situaties van discriminatie of andere zaken en achterstellen van mensen, dan is het belangrijk inderdaad dat we als overheid, die het goede voorbeeld moet geven, in ieder geval aan de slag gaan om ervoor te zorgen dat dat niet meer gebeurt. Blijven mensen dan wel in herhaling vallen en luisteren ze niet, dan moeten we gewoon met een andere partij zaken gaan doen. Daar wil ik het even bij houden.

De voorzitter: Prima. Dank u wel. Dan hebben we nog drie partijen te gaan. We gaan naar mevrouw Kamphuis van de SP.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel, voorzitter. Ik wil ten eerste de sprekers bedanken. Ik was er best wel een beetje stil van, want wij vinden van de SP gelijkwaardigheid heel belangrijk. Daarom zijn we het eens met de beleid tegen discriminatie van iedereen. Van mensen met een moslimgeloof en LHBTI+, over deze personen krijgen we regelmatig te horen dat ze worden uitgesloten. We moeten kijken waar daar het inclusie beter moet met betrekking werk en uitgaansgelegenheden, want daar worden ze regelmatig uitgesloten. Kunnen wij op speciale dagen bijvoorbeeld Gay Pride en Coming Out Day een regenboogvlag hangen op plekken waar het zichtbaar is. Wat we wel missen, of wij hebben dat niet gezien, omdat we bij de eerdere avonden niet aanwezig konden zijn, is wat gaan we doen voor mensen met een handicap? Deze mensen worden vaak niet serieus genomen of genegeerd. Heel veel plekken zijn moeilijk begaanbaar. Neem het treinstation. De lift is heel vaak stuk. Dan durven ze nog te zeggen, dan neem je toch de volgende halte, bij de laatste trein. Dan sta je op het perron vast. Dan moet de brandweer kom om je naar beneden te tillen of omhoog. Verder zijn we het eens met de Startnotitie. Super.

De voorzitter: Dank u wel. Ook voor het feit dat u het zo bondig kunt houden. We gaan naar de ChristenUnie/SGP.

De heer De Heer: Voorzitter, dank u wel. Een aantal complimenten. In eerste instantie voor het zorgvuldige proces. Met veel mogelijkheid tot participatie van zowel de raad als alle doelgroepen ook in de stad. Daarnaast ook voor een begrijpelijke Startnotitie met, zoals de notitie zelf ook verwoordt, veel wat het college van plan is. Daarmee een voorschot op het hoe van het uitvoeringsprogramma. Daarnaast zien we wat ons betreft

ook een goede balans tussen antidiscriminatie en inclusie. Een aantal punten die we er graag uitlichten. Het is goed dat er breder wordt gekeken bij werving en selectie voor de eigen gemeentelijke organisatie en in de subsidie- en inkoopketen. Begrijpelijk dat je bij kandidaten die gelijkwaardig scoren in de selectieprocedure een voorkeur uitspreekt voor kandidaten die meer diversiteit brengen, wanneer dat dan de wens is. Maar laten we wel waken voor de risico's, want anders dringen we discriminatie op de ene plek terug en duikt het elders op. We hopen hierin gerustgesteld te worden in het uitvoeringsprogramma. Tweede is dat we lezen over een niet vrijblijvende opdracht voor het leiderschap in de organisatie.

Dat is ons, net als dat de VVD dat al noemde, niet helemaal duidelijk. Wordt die opdracht bijvoorbeeld ook al uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma? Dat horen we heel graag. Tot slot spreekt het document over een doorlopend dialoog. Wat ons betreft is dit echt een van de belangrijkste onderdelen in het geheel. De deelnemers aan de sessies, waar ik ook allemaal bij mocht zijn, die gaven in veelvoud aan dat ze teleurgesteld zijn geraakt in de gemeente, omdat ze zelden tot nooit iets hoorden. Dat werd echt gemist. Dat vertrouwen krijg je niet zomaar terug. We rekenen erop dat het hoe van dit doorlopend dialoog heel duidelijk beschreven zal worden in de volgende stap, anders is het risico dat het een ambitie blijft. Dank u wel.

De voorzitter: Bedankt. Gaan we naar Fractie van Waardhuizen.

Mevrouw Simon-van Waardhuizen: Voorzitter, dank. Ook allereerst onder dankzegging aan de sprekers voor hun inbreng deze avond. Wat betreft de Startnotitie ervaren we deze als positief. Wat ons betreft is er in de breedte van de uitgangspunten ook een goede balans tussen de inzet op antidiscriminatie en Dordrecht als inclusieve stad. In antwoord op de vraag welke balans we daar als raad zouden willen bestellen vanuit onze fractie bezien, it's all in the balance, zou ik zeggen. Wat ons betreft is dat juist ook het uitgangspunt. Hoever we als gemeente daarin moeten gaan ten aanzien van het stellen van eisen aan andere partijen, ik zou zeggen, stel jezelf de maat en leg die vervolgens een ander op. Zorg dan ook eerst eigen huis op orde en doorvertalend naar de buitenwereld. Dank.

De voorzitter: Bedankt. Dan is er geen tijd om elkaar nog extra aanvullende vragen te stellen. We gaan door naar de wethouder, die zoveel mogelijk vragen zal beantwoorden.

Mevrouw Van Benschop: Dank u wel, voorzitter. Eerst dank aan de commissie voor alle complimenten, die ik duidelijk ga overbrengen naar de ambtelijke organisatie, die echt heel veel tijd, energie en liefde in dit stuk heeft gestopt, maar ook absoluut niet stil heeft gezeten de afgelopen periode. Want er zijn een heleboel partners die hierbij betrokken moeten worden, die gehoord moeten worden, waar we continu mee in dialoog zijn. Ik breng de complimenten over, Martine. Laat ik even beginnen bij, er zijn een heleboel dingen die overlappen. Er zijn een heleboel opmerkingen gemaakt die eigenlijk aan elkaar raken. U heeft elkaar daar ook al over bevraagd. Die eerste vraag. Ik pak heel even die vragen erbij, anders weet ik niet meer de volgorde. Over de balans tussen antidiscriminatie en Dordrecht als inclusieve stad. Daar heb ik eigenlijk geen vragen over gehoord. Het is een mening die gedeeld is. Volgens mij is de algemene conclusie dat we daar gewoon een goede balans in gevonden hebben. Dan de tweede. Ik hoor op meerdere plekken in de commissie terug, dat vind ik eigenlijk jammer, dat spreek ik

maar gewoon uit, dat er eigenlijk tegenstelling gecreëerd wordt tussen competentie en diversiteit. Dat is zonde. Dat is namelijk niet nodig. Natuurlijk nemen we geen mensen aan binnen de gemeente die iets helemaal niet kunnen, omdat ze toevallig man of vrouw of in een rolstoel zitten of... Ik mag aannemen dat iedereen begrijpt dat competentie per definitie belangrijk is voor een organisatie, niet alleen voor de gemeente, maar voor iedere organisatie, maar dat je ook moet kijken naar, hoe bouw je een team? De vraag, gaan we een quorum opleggen? Nee, dat is niet de bedoeling. Het gaat veel meer over, hoe ga je binnen teams diversiteit stimuleren?

Hoe ga je zorgen dat teams functioneren? Want zet zeven mannen bij elkaar, daar kan best wel wat diversiteit bij. Maar zet zeven vrouwen bij elkaar, dan ben je niet per se een diverse organisatie. Het gaat erom dat je die mix vindt. De opdracht is dan ook om in ons eigen wervingsbeleid, om in onze eigen organisatie te kijken, hoe kunnen we die balans vinden tussen al die verschillende mensen die in onze stad wonen, die je ook graag vertegenwoordigd wil zien vanuit dit huis of vanuit het Dordthuis? Hoe zorgen we ervoor dat die mensen met hun eigen competentie elkaar aanvullen en daardoor een sterk team gaan vormen? Ik kan iedereen geruststellen, er komt geen quorum over zoveel procent, maar dit is eigenlijk het uitgangspunt. Even kijken hoor. Ik hoorde de opmerking, er staan eigenlijk niet veel nieuwe dingen in. Wat meer lef had leuk geweest. Ik vind dat dat het eigenlijk nog erger maakt. Want ik ben het namelijk met het CDA eens, een heleboel dingen wisten we al. Een heleboel dingen hoeven we ook helemaal niet meer te onderzoeken, daar zijn we allang van op te hoogte. Blijkbaar bestaat het probleem nog steeds. We kunnen met een heleboel nieuwe dingen gaan beginnen en een heleboel andere zaken gaan proberen, maar we moeten misschien wel gewoon het zo simpel maken als dat het is. De kennis die we hebben, verbinden aan mogelijke uitvoeringszaken, zodat we daar ook daadwerkelijk een verschil in gaan maken. Waarbij ik ook de winstwaarschuwing heb gehoord. Wij gaan niet met maatregelen alle discriminatie uit onze stad weren. We gaan ook niet met maatregelen iedereen emanciperen en volwaardig mee laten doen aan de samenleving. Is dat het streven? Ja. Is dat de uitkomst? Hoogstwaarschijnlijk niet. Dat heeft niet alleen te maken met dat het met maatregelen niet gaat lukken, maar ook omdat je met menselijk gedrag te maken hebt. Hoe maak je ook mensen bewust van het feit... Ik vond de bijdrage van Forum voor Democratie iets waar ik me helemaal in kan vinden. Mensen reageren ook vaak uit angst. Hoe gaan we ook mensen met elkaar in verbinding brengen om ervoor te zorgen dat diegene die nu ervaren wordt als de discriminator, degene die discrimineert, ook een andere blik krijgt op die andere persoon, in plaats van dat als een bedreiging of een angst ziet en daardoor met discriminatie... Hoe zeg je dat? Zich schuldig maakt, of hoe je het wil noemen, aan discriminatie. Het is, naast die maatregelen die we gaan nemen, ook echt heel belangrijk dat we de verbinding zoeken en dat we mensen elkaar laten ontmoeten, om ook wederzijds begrip voor elkaar te krijgen. De vraag over, wordt er gekeken naar institutioneel racisme in onze eigen organisatie, raakt aan de vraag van GroenLinks over algoritmes en dergelijke. Als het gaat over die concrete voorbeelden, dan moet ik hem echt even mee terugnemen, want dat vind ik wel een technische vraag die ik nu gewoon niet zo kan beantwoorden. Kijken we naar überhaupt institutioneel racisme en discriminatie binnen ons eigen organisatie? Ja, natuurlijk. Want dan raak ik direct het punt waar net mevrouw Van Waardhuizen mee afsloot. Als het gaat over onze inkooporganisaties, waar we zaken meedoen, als het gaat over onze subsidiepartners, dan wil je die natuurlijk in lijn laten handelen met het beleid wat je ook zelf uitdraagt, in

je eigen organisatie. Dit is niet iets wat je aan de stad gaat opleggen, terwijl je het zelf niet voor elkaar hebt.

De heer Van Ballegooijen: Voorzitter.

Mevrouw Van Benschop: Het is een proces, waar ik een laatste zin aan wil toevoegen, dan heb ik die vraag ook gelijk beantwoord, of in ieder geval de opmerking, als het gaat over subsidierelaties en inkoop, dan gaat het over diensten die geleverd worden die raken aan het diversiteits- een inclusiebeleid van onze eigen organisatie. Bijvoorbeeld HR. Als wij mensen inhuren, dat die mensen dan ook... Dat de organisatie die die mensen uitzet of detacheert zich ook conformeert aan het beleid wat wij hebben of de uitgangspunten die wij hebben voor diversiteit in onze eigen organisatie.

De voorzitter: De heer Van Ballegooijen had een vraag.

De heer Van Ballegooijen: Dank u wel, voorzitter. Ik vroeg me af wat de wethouder of wat het college verstaat precies onder institutioneel racisme, wat u daar als definitie voor heeft? Of u ook nog meer voorbeelden zou kunnen noemen binnen de gemeentelijke organisatie daarvan?

Mevrouw Van Benschop: Voorzitter, dat is precies wat ik net probeerde duidelijk te maken. Ik heb die voorbeelden nu niet. Er wordt gewerkt om te kijken van, waar moeten we meer aan discriminatiebestrijding doen eigenlijk en hoe brengen we meer diversiteit in onze organisatie? Ik kan nu geen concrete voorbeelden geven. Dat is eigenlijk het antwoord. Wat ik versta onder institutioneel racisme. Weet je, ik weet niet of het zozeer in de term zit. Het gaat mij er meer om dat we kijken naar systemen en structuren die mogelijkerwijs, ik zeg niet dat het gebeurt, want dat gaan we uitzoeken, bepaalde doelgroepen op achterstand zet ten opzichte van andere doelgroepen.

De voorzitter: De heer Schilt heeft ook een vraag.

De heer Schilt: Zullen we geïnformeerd worden wanneer de conclusies uit dat onderzoek worden getrokken?

Mevrouw Van Benschop: Ik wil het niet groter maken dan het is. Ik zeg niet dat we een heel onderzoek gaan doen. Ik ga daar ook geen onderzoeksbureau voor inhuren. Maar om ons eigen werving- en selectiebeleid en onze eigen organisatie voor te bereiden op meer diversiteit en antidiscriminatie wordt er natuurlijk met alle disciplines gesproken. Een deel daarvan zit hem ook in het programma Dordt als Topwerkgever, van wethouder Merx. Dat landt uiteindelijk in het uitvoeringsprogramma. De maatregelen die we nemen op die conclusies die we tegen zijn gekomen.

De voorzitter: U kunt de beantwoording vervolgen.

Mevrouw Van Benschop: Dan werd er nog een opmerking gemaakt. Is de gemeente ervan? Wat we geleerd hebben in de afgelopen decennia, kun je wel zeggen, is dat de samenleving het op zich, de stad op zich of eigenlijk heel Nederland op zich het niet

vanzelf aanpakt en dat discriminatie nog steeds bestaat. Ik ben wel van mening dat we, of we zijn van mening dat we als gemeente vooral een faciliterende rol en een regierol hebben.

Het is niet zo dat wij alle interventies en alle uitvoeringsmaatregelen zelf gaan uitvoeren, maar iemand moet erboven gaan staan om te sturen op, wat is het probleem en hoe gaan al die partijen met elkaar, partijen, maar ook inwoners op zich, samen daar een verandering in teweegbrengen? Even los van onze eigen organisatie, want daar hebben we zelf een verantwoordelijkheid. De vraag van DENK over de kledingvoorschriften neem ik ook even mee terug. Ik heb daar gewoon nu niet voldoende... Dat weet ik niet. De tekst over Grondwet artikel 1, de aanpassing, neem ik ook even mee terug. We hebben hem wel al meegegeven bij het Dordthuis. Daar komt mogelijk ook weer de Grondwet artikel 1 op de muur. Daar hebben we hem wel meegegeven. Die anderen moet ik even navragen. Kom ik op terug. Stagediscriminatie raakt aan de arbeidsdiscriminatie. We weten dat vanuit... Het zijn heel weinig meldingen, ben ik me bewust van. Maar de meldingen die gedaan worden bij Radar, de nummer één daarvan, dan weet iedereen die hier aanwezig is en die aanwezig was bij die bijeenkomsten ook, was arbeidsdiscriminatie. Het is heel logisch dat maatregelen tegen arbeidsdiscriminatie landen in het uitvoeringsprogramma. Ik wil wel nog één ding meegeven. Natuurlijk gaan wij daarop sturen, de raad gaat er ook op sturen, maar het is ook iets wat we weer samen met de stad gaan doen. Dat is meer wat ik nog eraan bij wil... Woningmarktdiscriminatie. Dit zijn wel echt dingen die in de uitvoering landen. Ik vind dat een beetje ingewikkeld om daar nu wat over te zeggen. Ik neem het mee. Ik heb het gehoord. Had ik nog wat anders? De vlag hijsen bij de Pride en de Coming Out Day. We hijsen de vlag. Dat doen we. Dan gelijk even aanhakend op Partij voor de Dieren, de motie meer zichtbaarheid Regenboogstad. Wat we hebben gedaan, is omdat we dit hele proces ingingen, is dat we het Regenboogbeleid, zoals het stond, eigenlijk hebben doorgezet, zodat we in ieder geval de activiteiten die we hiervoor deden, in '22 en in '21, die we toen deden, dat we die door konden zetten in '23. Maar we hebben in de RIB ook aangekondigd dat we naar een nieuw uitvoeringsprogramma gaan voor '24, '25. Misschien zelfs '26? '25. '24, '25. Dat we daar de uitkomsten van dit beleid ook weer in opnemen. De motie is een beetje een voorloper op dat wat we gaan doen, maar daar komen we nog over te spreken. Had ik nog meer? De leiderschapsopdracht was vooral de vraag van, gaan we dan met quota werken? Nee.

De heer Van Ballegooijen: Voorzitter.

De voorzitter: De heer Van Ballegooijen heeft nog een vraag. Is er een vraag niet beantwoord uit de eerste ronde? Bedoelt u dat ook? Ik hoor het wel. Uw vraag.

De heer Van Ballegooijen: De vraag gaat in op wat de wethouder zojuist zei, voorzitter. Die beleidsopdracht, ik kan me herinneren dat de ChristenUnie/SGP dat ook vroeg, wat moeten we ons er wel bij voorstellen dan? Want het is ons niet duidelijk wat daar... Het klinkt als een uitvoering, maar het is een beetje vaag.

Mevrouw Van Benschop: Eigenlijk is daar de opdracht om diversiteit en inclusie en ook antidiscriminatie daadwerkelijk te verbinden aan je gemeentelijke organisatie en aan het beleid, aan de werving en selectie. Nu is het vaak van, we kijken ook naar diversiteit en antidiscriminatie. We willen dat gewoon concreet maken. Dat moet er gewoon onderdeel

van worden. Ik zal er nog een klein dingetje over zeggen. Het programma Dordt als Topwerkgever gaat daar ook voor een deel over.

Dat kan ook gaan over bijvoorbeeld wervingsteksten. Hoe zorg je ervoor dat je daar niet altijd een plaatje van een man van 35 of 40 jaar bij zet? Maar hoe zorg je ook in diversiteit in die uitstraling, zodat iedereen zich kan identificeren met een vacature die wordt uitgezet?

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Kan ook bijvoorbeeld iemand zijn van 60, 62.

Mevrouw Van Benschop: Maar absoluut. Diversiteit betekent ook iemand van 60, 62. Maar dat is wel waar we naartoe zouden moeten.

De voorzitter: 51.

Mevrouw Van Benschop: Niet al die stokfoto's van dezelfde personen, maar dat iedereen zich kan identificeren met dat wat wij uitstralen in onze vacatures.

Mevrouw Kamphuis: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Ik had nog een vraag. Wat gaan jullie doen met die handicap van de mensen dat ze niet serieus worden genomen en dat ze overal naartoe kunnen gaan, zelfstandig?

Mevrouw Van Benschop: Voor een deel zit dat natuurlijk gewoon in de Startnotitie. Hoe laten we ook mensen met een beperking volledig deelnemen aan de samenleving? Wat we nu hebben gedaan voor het uitvoeringsprogramma, want ik denk dat het daar vooral over gaat, hoe gaan we dat concreet maken, is dat we onder andere de Wmo Adviesraad, die zich vaak bezighoudt met toegankelijkheid, maar eigenlijk vragen we ze vaak in de volle breedte tegenwoordig, maar op dit punt hebben we gevraagd, formuleer vijf speerpunten waarvan jullie denken, die moeten landen in dat uitvoeringsprogramma om ook daadwerkelijk die emancipatie van deze doelgroep te bevorderen.

De voorzitter: Ik wil naar een afronding van deze vergadering toe. Zijn door de wethouder de vragen over de Startnotitie, let wel de Startnotitie en niet over de uitvoering, beantwoord? Zo niet, dan kan die nu nog gauw gesteld worden. Die hoor ik niet. Die zijn beantwoord. Door. Maar het is wel gevraagd nu. Dan hebben we de motie. Ik hoor een voorzichtige ontrading, maar hij wordt gehandhaafd, denk ik aan uw gezicht te zien. Dat betekent dat het een bespreekstuk wordt in de raad. Dan moeten we nu vaststellen of het... Ik hoor wel een brede steun voor het voorstel. Moet ik eerst vragen, moeten we ook het voorstel nog bespreken of kan dat gewoon als hamerstuk, in zekere zin?

Mevrouw Pichel: Voorzitter.

De heer Van Ballegooijen: Wij zouden het wel graag bespreken in de raad.

De voorzitter: Wie wil het nog meer bespreken, het raadsvoorstel?

Mevrouw Stolk: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Maar wat is dan de politieke vraag? Of komt u met een motie of amendement? Even richting de VVD.

De voorzitter: Het gaat nu even over...

Mevrouw Stolk: Maar de VVD zegt, we willen het bespreken.

De voorzitter: Maar die vraag had ik ook nog wel gesteld. Dat komt wel goed. De VVD wil het bespreken. Er zijn misschien nog meer partijen. Welke politieke vraag zou u willen voorleggen?

De heer Van Ballegooijen: Laat ik duidelijk zijn. Excuus. Wij overwegen sterk om eventueel met een motie te komen, specifiek op de verhouding competentie en diversiteit, zowel bij eigen organisatie als bij ketenpartners. We kunnen ook zeggen dat hij als hamerstuk doorgaat, tenzij er een motie komt. Dat is wat mij betreft ook...

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: Want als ik u zo hoor, kan dat natuurlijk ook. Dat dit wel een hamerstuk blijft, maar dat die motie dan besproken wordt.

De heer Schalken-den Hartog: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Schalken.

De heer Schalken-den Hartog: Mag ik het voorstel doen dat het inderdaad als bespreekstuk naar de raad gaat, waarbij de bespreking zich alleen beperkt tot de ingediende moties.

De voorzitter: Volgens mij zei ik dat net. Maar dan hebben we geen bespreking over het raadsvoorstel an sich. Dat stellen we nu vast. Eventuele moties gaan we wel bespreken. Mevrouw Pichel wil daar nog iets over opmerken.

Mevrouw Pichel: Eigenlijk dan ook even een vraag, of dat gaat dan denk ik even richting de wethouder. Want wij zouden dit echt wel heel graag willen steunen, vooral we gezien hebben hoe het proces is gegaan. Dat is heel mooi gegaan. Alleen het punt waar het mij nog om gaat, aanvullend de vraag die de heer Schilt net ook heeft gesteld en waar de wethouder ook op heeft geantwoord van, dat is een terecht punt om die diepere laag aan te pakken, die mis ik nu wel in het geheel.

Mijn vraag is eigenlijk, kan dat eventueel met een amendement of zegt u, als je het op die manier in een motie zou willen vragen, dan is dat de manier? Want het is voor ons wel heel belangrijk om dat er aan toe te voegen, zodat we dit kunnen steunen.

Mevrouw Van Benschop: Ik zou eigenlijk gewoon willen toezeggen dat we dat gesprek over die diepere laag met de stad voeren. Dit is een continue dialoog. Daar wil ik me ook echt aan houden. Het is niet de bedoeling, we hebben ze nu gesproken en dit is het, klaar. We willen in gesprek blijven met de stad. Het is wel een uitdaging hoe je deze doelgroep, die niet zich gediscrimineerd voelt, maar mogelijk wel als discriminator ervaren wordt, bereikt. Ik denk dat dat ook voor een deel gebeurt in de wijken, waar we ook aanwezig moeten zijn. Het is een continue dialoog, wat mij betreft. Die toezegging wil ik doen. Mogelijk dat er dan in het uitvoeringsprogramma iets over landt van, hoe we dan aan aanwezig zijn in die wijken en ook hoe gaan we concreet dat participatieproces voortzetten? Maar dat is dan de toezegging die ik kan doen.

De voorzitter: Ik hoor een duidelijke toezegging, maar u wil nog iets meer of...

Mevrouw Pichel: Dank u wel voor die toezeggingen. Je gaat te veel naar de uitvoering, ik zou het nog verschuiven, maar als we dat zo kunnen doen, dan denk ik dat we in de uitvoering daar nog maar verder over kunnen communiceren.

De voorzitter: Dan houden we het raadsvoorstel als hamerstuk en de eventuele moties en amendementen als bespreekstuk. Ik stel voor per fractie twee minuten. Kunt u daarmee uit de voeten? Over moties amendementen. Die combineren we dan wel. Dan wil ik nogmaals even alle insprekers bedanken voor uw verhaal wat u gedeeld heeft. U beiden en u ook namens het Turkse Platform, hartelijk dank. Alle raads- en commissieleden ook bedankt. Ik was misschien wat kribbig over de lange woordvoeringen, maar dat was niet voor niks.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2023.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

A.W. Kolff